

Administration og rådgivning
Ullasvej 23 3700 Rønne

Bornholms Regionskommune
Center for Skole
Administration og rådgivning
skole-admin@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

Samlet hørings svar til høringsbrev vedr. to scenarier for sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne, august 2025. Sendt i høring af kommunalbestyrelsen på kommunalbestyrelsesmødet den 29. februar 2024

Høringsperiode den 1. marts til den 26. april 2024

1. marts 2024

Høring vedr. to scenarier for sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne, august 2025.

Kommunalbestyrelsen har på [kommunalbestyrelsesmødet den 29. februar 2024](#) besluttet at sende to scenarier for den fremtidige distriktssammenlægning i Rønne august 2025 i høring.

Kommunalbestyrelsen har fastsat en frist på 8 uger for fremsendelse af høringssvar og indsigelser. Fristen regnes fra datoen for offentliggørelse af forslaget på kommunens hjemmeside og på skolernes hjemmesider.

Kommunalbestyrelsen besluttede at sende to scenarier for den fremtidige distriktssammenlægning i Rønne august 2025 i høring i Handicaprådet, Ungerådet og skolebestyrelserne på Søndermarksskolen og Åvangsskolen. Derudover lægges scenarierne frem til offentlig høring.

Med afsæt i det besluttede spareforslag nr. [BSU 17](#) "Sammenlægning af Rønneskolerne til ét skoledistrikt i Rønne skoleåret 25/26" forelægges kommunalbestyrelsen en udmøntningssag, hvoraf første del omhandler høring af de beskrevne scenarier. Åvangsskolen og Søndermarksskolen nedlægges som to selvstændige skoler, og der dannes en distriktsskole med to afdelinger placeret på matriklerne for de to nuværende skoler i Rønne. Ved dannelse af én distriktsskole i Rønne kan der gennemføres klasseoptimering i klasserne – både ved oprettelsen af distriktsskolen og årligt ved behov i forbindelse med betydelige ændringer i elevtallet.

Administration og rådgivning i Center for Skole er blevet bedt om at belyse, hvordan den fremtidige skolestruktur i Rønne kan organiseres så en årlig besparelse på 4,6 millioner kr. opnås.

Administration og rådgivning har udarbejdet to mulige scenarier for den fremtidige distriktsskole i Rønne.

Scenarie A:

Scenarie A er en distriktsskole med to afdelinger opdelt efter elevernes alder og klassetrin.

- En afdeling med elever fra 0.-5. årgang placeret på nuværende Søndermarksskolens matrikel.
- En afdeling med elever 6.–9. årgang placeret på nuværende Åvangsskolens matrikel.

Scenarie B:

Scenarie B er en distriktsskole med to skoleafdelinger med 0.–9. årgang på hver matrikel.

Uddybende beskrivelse af de to scenarier indgår i høringsmaterialet og vedlægges som bilag (Bilag 2). Bilag (bilag 1) vedr. klasseoptimering i forbindelse med sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter for

henholdsvis Søndermarksskolen og Åvangsskolen til ét skoledistrikt i Rønne august 2025 indgår ligeledes i høringsmaterialet.

Høringsperioden løber fra den 1. marts 2024 – den 26. april 2024

Tidsplan for processen

Overordnet procesplan for oprettelse af ét skoledistrikt i Rønne 2025	
2024	
<i>Januar</i>	
	09.01.24 Temadrøftelse på Børne - og Skoleudvalgsmøde
	16.01.24 Dialogmøde med Børne- og Skoleudvalget og skolebestyrelserne for de to nuværende skoler i Rønne.
<i>Februar</i>	
	06.02.24 Det indstilles, at Børne-og Skoleudvalget anbefaler Kommunalbestyrelsen, at Kommunalbestyrelsen beslutter at sende de to scenarier for distriktssammenlægning i Rønne august 2025 til høring.
	21.02.24 Det indstilles, at Økonomi-og Klimaudvalget anbefaler Kommunalbestyrelsen, at Kommunalbestyrelsen beslutter at sende de to scenarier for distriktssammenlægning i Rønne august 2025 til høring.
	29.02.24 Kommunalbestyrelsen træffer på baggrund af udvalgenes anbefalinger, beslutning om at sende de to scenarier for distriktssammenlægning i Rønne august 2025 i høring. Høringsperioden er 8 uger.
<i>Marts</i>	
	01.03.24 Høringsforslag for ny skolestruktur i Rønne 2025 offentliggøres og sendes til de berørte skolebestyrelser på henholdsvis Søndermarksskolen og Åvangsskolen. Høringsforslag sendes ligeledes til Handicaprådet og Ungerådet. Derudover offentliggøres høringsforslaget på skolernes hjemmeside, samt Bornholms Regionskommunes hjemmeside. Høringsperioden løber fra den 01.03.24 – den 26.04.24
<i>April</i>	
	26.04.24 Høringsperioden på 8 uger udløber. Hvis der er fremsat indsigelser i løbet af høringsperioden, er behandlingsperioden på 4 uger fra høringsfristens udløb. Behandlingsperioden løber fra den 26.04.24 – den 24.05.24
<i>Maj</i>	
	24.05.23 Behandlingsperioden på de 4 uger efter høringsfristen udløber.
<i>Juni</i>	
	04.06.24 Børne-og Skoleudvalget behandler høringsforslag og anbefaler et scenarie for distriktssammenlægning i Rønne august 2025. Børne-og skoleudvalget indstiller det anbefalede scenarie til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

	19.06.24 Økonomi- og Klimaudvalget behandler anbefaling af scenarie for distriktssammenlægning i Rønne august 2025 og indstiller anbefalingen til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.
	27.06.24 Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om det endelige scenarie for distriktssammenlægning i Rønne august 2025.
<i>Juli</i>	
<i>August</i>	
	Der nedsættes en arbejdsgruppe. Arbejdsgruppens formål er at udarbejde procesplan for implementering af ny skolestruktur, der træder i kraft august 2025.

Alle høringsvar og indsigelser vil, ved udgangen af høringsperioden, blive lagt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.brk.dk, følg dette [link](#). Høringsvar og indsigelser vedlægges som bilag til den politiske behandling af skoledistriktssammenlægningen i Rønne, august 2025. Kommunalbestyrelsen behandler sagen i juni 2024.

Høringsbrevet med bilag er offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside, på Søndermarksskolens og Åvangsskolens hjemmeside. Materialet ligger til offentligt gennemsyn og kommentering i perioden den 1. marts til den 26. april 2024

Høringsvar og indsigelser kan sendes til Center for Skole på følgende måder:

- [Link](#) til fremsendelse af høringsvar og indsigelser via sikker digitalpost.
- Mail skole@brk.dk – Denne mail kan benyttes, hvis du ikke har MitID. Vær opmærksom på dette ikke er en sikkermail. Der må derfor ikke indgå følsomme personoplysninger i mailen.

- Pr. brev til:

Center for Skole
Administration og Rådgivning
Ullasvej 23, 1.sal
3700 Rønne

Høringsvar og indsigelser skal være Center for Skole i hænde senest den 26. april 2024.

Jesper Stjernfeldt Petri
Skolechef
Center for Skole
Administration og rådgivning
Ullasvej 23
3700 Rønne
www.brk.dk

Bornholms Regionskommune

Oversigt over hørings svar vedr. scenarier for skoledistriktssammenlægning i Rønne august 2025

side	Afsender	Indhold
1	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
2	Anonym	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
3	Handicaprådets administrative medlemmer.	Anbefaler scenarie B
4	Anonym	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
5	Forældrerådet i 1A, Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
6-7	To forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning. Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
8-10	Forælder	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning.
11-13	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til Scenarie A
14	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
15	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægning.
16	Skolelederforeningen Bornholm	Påpeger vigtigheden af prioritering af den fornødne understøttelse af den lokale ledelse

17	Bornholms lærerforening.	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægning. Ingen af scenarierne er optimale. Appel til sagen genbehandles og der findes et mere skånsomt scenarie.
18	CenterMED udvalget i Center for skole.	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning. Medarbejdersiden ønsker ikke at pege på ét scenarie.
19	Forælder på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
20-26	Skolebestyrelsen ved Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Anbefaling og beskrivelse af et scenarie C.
27-28	AfdelingsMED ved Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
29	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Vi ønsker ikke at se scenarie A gå i luften
30-32	Forælder på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til Scenarie C
33-34	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
35	Forælder i folkeskolen.	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
36-39	Skolebestyrelsen ved Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B

Oversigt over hørings svar vedr. scenarier for skoledistriktssammenlægning i Rønne august 2025

side	Afsender	Indhold
1	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
2	Anonym	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
3	Handicaprådets administrative medlemmer.	Anbefaler scenarie B
4	Anonym	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
5	Forældrerådet i 1A, Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning
6-7	To forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning. Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
8-10	Forælder	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning.
11-13	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til Scenarie A
14	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Hvis den politisk besluttede sammenlægning af de to skoledistrikter effektueres august 2025 peges der på scenarie C
15	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægning.
16	Skolelederforeningen Bornholm	Påpeger vigtigheden af prioritering af den fornødne understøttelse af den lokale ledelse

17	Bornholms lærerforening.	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægning. Ingen af scenarierne er optimale. Appel til sagen genbehandles og der findes et mere skånsomt scenarie.
18	CenterMED udvalget i Center for skole.	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægning. Medarbejdersiden ønsker ikke at pege på ét scenarie.
19	Forælder på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
20-26	Skolebestyrelsen ved Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Anbefaling og beskrivelse af et scenarie C.
27-28	AfdelingsMED ved Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
29	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Vi ønsker ikke at se scenarie A gå i luften
30-32	Forælder på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til Scenarie C
33-34	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
35	Forælder i folkeskolen.	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
36-39	Skolebestyrelsen ved Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B

		Kommentarer til scenarie C
40-41	Ergoterapeut og børnestressvejleder	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
42-43	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
44-45	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
46-47	Forældrerådet 4. kl. Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A
48-49	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B
50-51	Forældre på en af Rønneskolerne	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til scenarie C
52	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægningen.
53	Forælder på en af Rønneskolerne	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. hvis jeg skal støtte ét af dem, vil det blive skolebestyrelsernes forslag, C, da jeg mener at det er den bedste løsning ud af det vi har.
54-56	Personalet på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til scenarie C
57-60	FRITO, SFO Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.

		Kommentarer til scenarie C
40-41	Ergoterapeut og børnestressvejleder	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.
42-43	Forældre på Åvangsskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
44-45	Forælder på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarier B
46-47	Forældrerådet 4. kl. Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A
48-49	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B
50-51	Forældre på en af Rønneskolerne	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til scenarie C
52	Forældre på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenser ved sammenlægningen.
53	Forælder på en af Rønneskolerne	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. hvis jeg skal støtte ét af dem, vil det blive skolebestyrelsernes forslag, C, da jeg mener at det er den bedste løsning ud af det vi har.
54-56	Personalet på Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen. Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B Kommentarer til scenarie C
57-60	FRITO, SFO Søndermarksskolen	Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.

		<p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p> <p>Kommentarer til Scenarie C</p>
61-62	<p>Tale-hørekonsulent og PPR-psykolog på Søndermarksskolen. Tale-hørekonsulent og PPR-psykolog på Åvangsskolen</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p> <p>Kommentarer til scenarie C</p>
63-65	<p>Forælder på Søndermarksskolen</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p> <p>Kommentarer til scenarie C</p>
66	<p>Ungerådet</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p>
67	<p>Forælder på en af Rønneskolerne</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie B</p>
68-70	<p>Personalegruppen på Åvangsskolen</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p>
71	<p>Forælder på Søndermarksskolen</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p> <p>Kommentarer til scenarie A Kommentarer til scenarie B</p> <p>Kommentarer til scenarie C</p>
72	<p>Anonym</p>	<p>Kommentarer til scenarie A</p>
73-75	<p>Forælder på en af Rønneskolerne</p>	<p>Bekymring for konsekvenserne ved sammenlægningen.</p>

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Mon, 18 Mar 2024 08:22:54 +0100
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar vedr skolesammenlægning | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 16. marts 2024 08:44
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Høringssvar vedr skolesammenlægning | Skole

Som mor til en pige i 2.klasse på Søndermarksskolen, må jeg udtrykke min store bekymring vedr skolesammenlægningen.

Der er i spareforslaget lagt op til en besparelse på 4,6 mio kr, men efter mødet på Søndermarksskolen d 12/3-2024 med Center for skole, fremstod det med al tydelighed at, de økonomiske og menneskelige konsekvenser på lang sigt ikke vil udgøre nogen besparelse.

Man har tydeligvis ikke medregnet de økonomiske konsekvenser der vil komme, da man må antage at der skal bruges væsentlige ressourcer på at hjælpe børn i mistrivsel og lærere der udsættes for yderligere arbejdspress.

At presse 28 elever ind i klasselokaler der på ingen måde er beregnet til så mange elever, samt at fjerne 2 lærer ordningen, kan ingen være tjent med.

Kommunalbestyrelsen anmodes om at genoverveje om det er på vores børns bekostning, at der skal spares 4,6 mio eller om man skulle lade være med at poste 10 mio i Rønne Svømmehal der i forvejen er ved at falde sammen.

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Mon, 18 Mar 2024 08:22:32 +0100
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Sammenlægning | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 16. marts 2024 12:26
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Sammenlægning | Skole

Jeg er meget bekymret for sammenlægning af skolerne.

From: Kell Hansen
Sent: Tue, 12 Mar 2024 07:48:09 +0100
To: Julie Kjær Johansen
Subject: Handicaprådet - Høringssvar vedr. høring af scenarier for skoledistriktssammenlægning i Rønne, august 2025

Handicaprådets administrative medlemmer indgår ikke i nedenstående høringssvar.

Handicaprådet anbefaler scenarie B og forudsætter at der i processen er fokus på elever med særlige behov. Handicaprådet anbefaler også et fokus på om processen kræver tilførsel af yderligere resurser.

Venlig hilsen

Kell Hansen

Konsulent, udvalgssekretær

Sekretariatservice
Politisk service
Snorrebakken 66
3700 Rønne
www.brk.dk

Telefon: [5692 1016](tel:56921016)
Mobil: [3018 1972](tel:30181972)
Kell.Hansen@brk.dk

Bornholms Regionskommune

www.brk.dk/privatlivspolitik

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Tue, 2 Apr 2024 08:38:23 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Hørings svar - Sammenlægning af Rønnes 2 Folkeskoler | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>

Sendt: 26. marts 2024 21:02

Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>

Emne: Hørings svar - Sammenlægning af Rønnes 2 Folkeskoler | Skole

Scenarie A. Bekymring for skabelse af en ungdoms"ghetto", som vil gøre et skift fra Søndermarksskolen til Åvangskolen i 6. Klasse til et kæmpe kulturchock for 6. Klasserne. Mister muligheden for at skifte skole ved evt. mobbe problemer gennem skoletiden. Et skift, som er en mulighed i dag.

Scenarie B. Bevare 2 skoler med elever fra 0.-9. Klasse. Godt at børnene kan se op til de helt store elever og have undervisning/emneuger på tværs af klassetrin. Sundt for de store elever, at skulle tage hensyn og samarbejde med elever fra de små klasser. Virkelig ubehageligt og utrygt, at eleverne risikerer et skift til en skole på et andet matr. nr., i værste fald som den eneste fra sin klasse og måske flere skift i løbet af sin skoletid?

Scenarie C. To skoler med elever fra 0.-9. Klasse. Kun "risiko" for skift af matr. nr. i 6. Klasse. Det er en bedre løsning end scenarie A og B. Så lader vi børnene få en rolig skolestart indtil 6. Klasse. Med muligheden for at være så heldig, at kunne blive på den samme skole, hele sin skoletid. Denne løsning, er den mest tålelige, mener jeg.

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Wed, 3 Apr 2024 07:16:53 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Sammenlægning af de to Rønne Skoler. | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 2. april 2024 22:24
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Sammenlægning af de to Rønne Skoler. | Skole

Jeg skriver på vegne af forældrerådet for 1A på Søndermarksskolen.

Vi er meget bekymrede for den beslutning, I vil træffe, og det er gældende for begge scenarier. Vi frygter, at der vil forekomme mistrivsel i vores børns klasse, og at der ikke vil blive tilføjet tilstrækkelige ressourcer, for at nedbringe dette. Pt. oplever vi en klasse i trivsel, med et dygtigt lærerteam, der er fagligt kompetente, med blik for det enkelte barn. Der er ofte 2 voksne på i overvejende del pt., hvilket fungerer rigtig godt. Dette frygter vi, vil blive mindre med den nye proces, eller at ressourcerne vil blive brugt til at samle de børn op, der kunne komme til at mistrives.

Derudover vil sammenlægningen gøre, at vi ikke vil have mulighed for at skifte folkeskole i Rønne, hvis det bliver nødvendigt. Derimod vil vi være nødsagede til at skifte skole til nærliggende byer eller privatskoler, hvilket vil være en forringelse af Fælles Folkeskole Bornholm.

Vi føler os ikke inddragede i de processer, der har været omkring begge scenarier, men mere at vi blot er blevet informerede. De informationer vi har modtaget, har ikke været fyldestgørende, og har efterladt os med en følelse af, at de langt fra har været gennemarbejdet. Dette skaber yderligere en bekymring, da vi kan frygte at kommunekassen vil blive tømt yderligere, enten pga. renoveringer af bygninger og veje og/eller på ressourcer til mistrivsel af børn og voksne.

Som vi ser det, så kommer det i sidste ende til at blive meget dyrere end de få millioner, man ønsker at spare.

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Center for Skole
Sent: Mon, 15 Apr 2024 08:52:13 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar vedr. Scenarie sammenlægning af Rønneskolerne.

Sendt: 12. april 2024 13:32

Til: Center for Skole <skole@brk.dk>

Emne: Høringssvar vedr. Scenarie sammenlægning af Rønneskolerne.

Som 2 forældre til børn på Åvangskolen i 1. - 3. og 4. årgang, er vi meget bekymrede for de forslag der er kommet på bordet i forhold til de ting, der IKKE lægger beregninger på, såsom :

- Ændring/ faciliteter af skoler og lokaler til højere antal børn pr klasse. stole og borde i klasselokalerne og faglokalerne.
- Langtidssygemeldinger af lærere og pædagoger, da dette er set ved tidligere sammenlægning. Og man ved at dette vil komme til at ske.
- At vi ikke er informeret om en plan for hvordan børnene skal gribes/støttes i sådan et stort indgreb i deres hverdag, trivsel og tryghed.
- Vi er meget bekymrede for vores børns fremtidige læring, da vi i forvejen ligger så lavt i landsgennemsnittet karaktermæssigt, og at man ved at trivslen skal være på plads for læring kan ske. Hvordan vil i gøre det, så læring ikke vil bremses i flere år frem, som igen er set ved tidligere sammenlægning.

Hvis det skulle komme så vidt, hælder vi mest til skolebestyrelsens model (C) , hvor man kun laver indgreb (overgreb) på 0. og 6. årgang.

Derfor håber vi, at i som kommunalbestyrelse vil tage vores bekymringer alvorligt, da vi kun kan se, efter info møder, bilag osv. at der kommer flere udgifter end besparelser. Og så er 2 gode skole og mange 100 børns trivsel og læring ødelagt, i forsøget på hurtigt at leve op til regeringens urimelige besparelser.

DE BØRN ER VORES FREMTID!!!!!!

Med håbefulde hilsner 2 bekymrede mødre og 4 børn, der håber de kan blive hvor de er.

-

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Center for Skole
Sent: Fri, 12 Apr 2024 08:24:39 +0200
To: Nikita Thiesen Volqvartzen; Julie Kjær Johansen
Subject: VS: Høringsvar vedr. mulig skolesammenlægning af to skoler i Rønne

-----Oprindelig meddelelse---

Sendt: 11. april 2024 22:19

Til: Center for Skole <skole@brk.dk>

Emne: Høringsvar vedr. mulig skolesammenlægning af to skoler i Rønne

Kære politikere

- ingen af scenarierne er til det bedste for vores børn. Der er INGEN positive ting ved modellerne. Det er en spare-øvelse.

Små klasser & to voksne = bedre TRIVSEL.

- arbejd for og giv lovning på at besparelsen bliver tilbagerullet med budget 2025, men meget gerne tidligere.

- jeg vil henvise til Susanne Dams vigtige læserbrev og meget væsentlige pointer i Bornholmstidende efteråret 2023. Jeg har vedhæftet teksten nedenfor.

Susanne Dams skriv:

“Sammenlægning vil få konsekvenser for børnenes trivsel og læring.

Kære Kommunalpolitikere!

Det er efter min mening hovedrystende, at der igen er tanker om at sammenlægge Åvang og Søndermark for at spare! For ganske få år siden lovede man at give folkeskolerne på Bornholm arbejdsro! Ro til at konsolidere sig og skabe en god, sund folkeskolekultur efter mange års uro og skolestrukturændringer! Dengang lyttede I til forældrene, der ønskede hele selvstændige skoler på egen matrikel. Nu må I sandelig lytte igen!

Hvordan kan man spare godt 4 millioner på Rønnes skoler ved at slå skolerne sammen? Nogle af midlerne må være at spare det grundbeløb, der tildeles hver skole, hvilket i sig selv vil forringe skolerne i Rønne.

Men endnu værre er det, at den eneste anden mulighed må være at tænke i classesammenlægninger på tværs af de nuværende skoler. Og hvad vil det så sige?

Lad os forestille os, at der er en 4A og 4B på Åvang med hver 21 elever og en 4A og 4B på Søndermark med hver 21 elever - i alt 84 elever. Her kan man danne 3 klasser på 28 elever og dermed spare en klasse væk.

Dette kalder man for klasseoptimering! Meget nemt på papiret! Men for eleverne er det langt fra optimalt! Det er faktisk rigtig skidt for både elevernes trivsel og elevernes læring og kan komme til at koste rigtig dyrt på andre parametre. Det vender jeg tilbage til.

Først vil jeg forsøge ganske kort at ridse op, hvad forudsætningen for at lære nyt er. Hvad er forudsætningen for at skabe en god skole, hvor børnene lærer så meget de kan?

Det at lære er faktisk en kompliceret proces. Det kræver et stabilt og trygt fællesskab. At lære kræver gode relationer til lærere og pædagoger og at man trives sammen med sine klassekammerater. Det ved alle lærere!

Det ved alle pædagoger! Og det ved også de fleste forældre! En god skole med trivsel og god læring kræver også et godt forældresamarbejde, et godt teamsamarbejde blandt lærere og pædagoger, en god ledelse osv.; men det vil jeg springe over her og koncentrere mig om børnene!

Det kræver rigtig meget energi og god pædagogisk faglighed at opbygge et godt læringsmiljø og skabe god trivsel for en klasse børn. Som udgangspunkt er det dette værdifulde grundlag, der sker i en børnehaveklasse og som 1. klasses lærere og pædagoger bygger ovenpå og udvikler, så børnene bliver parate til at springe ud i nye ting, tør fejle, tør forsøge igen og igen, indtil det lykkes, være motiveret til at lære mere og tro på egne evner og muligheder.

I enhver klasse tager det tid og energi at vedligeholde gode læringsfællesskaber og god trivsel. Ved lærerskift eller når nye elever kommer til, bruger man ekstra energi på at genskabe læringsmiljøet, energi der på en eller anden måde tages fra den enkelte elevs værdifulde læringsproces; men man kan ikke springe arbejdet over, for trivsel og stabilitet er som sagt en forudsætning for læring. Jeg er klar over, at dette er en forenkling, hvor nuancer og undtagelser må udelades for at gøre det kortfattet.

Da Åvangsskolen blev en selvstændig skole i 2017-18 havde vi besøg af en psykolog, der forskede i eleveres trivsel og læring. Vi ønskede inspiration til at skabe så god en skole som muligt, efter at alle klasser var blevet blandet, slået sammen og mange elever også flyttet fra Østre til Åvang. En proces der trak tænder ud og havde store læringsmæssige konsekvenser for eleverne og trivselsmæssige konsekvenser for både elever og medarbejdere i flere år! Psykologen undrede sig over, at vi i Rønneskolen havde en kultur, hvor vi ofte skiftede lærerteam efter 3. klasse for at sikre fagspecialiserede lærere i mellemtrinnet. ”Jamen, det ødelægger jo det værdifulde arbejde, der lige er gjort i indskolingen! Mange børns stabile grundlag hjemmefra er i forvejen under pres, enten pga skilsmisser, sociale problemer, psykisk sårbarhed eller lignende! Når I skifter lærerteam i 4 klasse, sker der det, at trivslen og læringskurven falder og konfliktniveauet stiger.” Klog mand!- for det havde han da helt ret i! Derfor ændrede vi den kultur og beholdt så mange voksne som muligt ved overgangen til mellemtrinnet, hvilket gav meget mere ro i 4. klasse.

Med ovenstående ”in mente”, mener jeg, man let kan forestille sig, hvad der sker med trivsel og læringskurver ved classesammenlægninger på tværs af to matrikler. Man rykker børn til en ny afdeling/ skole med en anden kultur, med nye ”plejer”, nye traditioner, nye store klasser, nye lærere og pædagoger. Det ødelægger den nødvendige stabilitet i børnenes skolegang.

Mange af eleverne på Åvang og Søndermark har endda prøvet det før, forældrene og medarbejderne har prøvet det før. For blot 6 år siden! Så mange kender konsekvenserne:

- Flere børn vil mistrives og komme til at føle sig utrygge
 - Flere elever vil få angst
 - Elevfravær vil stige.
 - Der vil være mindre tid til den enkelte elev, fordi klassen er større, (med mindre man giver ekstra ressourcer til to-lærer ordning og holddeling)
 - Flere elever vil få brug for specialundervisning
 - Flere elever, der nu inkluderes i klassen, vil få brug for specialtilbud, da inklusionen presses af klassestørrelsen.
 - Flere elever får brug for PPR og andre offentlige myndigheder, fordi problematikker, der kunne løses i et trygt og stabilt fællesskab med kendte voksne, vil blusser op.
 - Flere elever vil ikke lære det, de potentielt kunne have lært.
- Læringskurverne falder.
- Flere elever vil søge privatskoler for at få en forudsigelig skolegang.

Jeg er ikke i tvivl om, at sådanne skift og sammenlægninger kommer til at koste dyrt!

Der vil til gengæld være god forebyggelse i at lade være! Børn har brug for en forudsigelig skolegang. Og forældre og medarbejdere har brug for en forudsigelig fremtid, ellers finder de et andet sted.

Så kære kommunalpolitikere! Tænk jer grundigt om! Det er i orden at blive klogere og træffe en ny beslutning! Det håber jeg inderligt for børnenes skyld!”

Venlig hilsen

Susanne Dam, tidligere skoleleder på Åvangsskolen og tidligere leder i Rønneskolen.

Tænk jer grundigt om.

Ingen af scenarierne er til det bedste for vores børn. Der er INGEN positive ting ved modellerne. Det er en spare-øvelse.

Små klasser & to voksne = bedre TRIVSEL.

--

Bedste hilsner

Henriette Folkmann Hansen

Høringssvar vedr. de to scenarier for sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne, august 2025.

Urealistiske besparelser

Som mødre til børn på Åvangsskolen ønsker vi hermed, at afgive vores høringssvar vedr. forslaget om skolesammenlægningen af Søndermarksskolen og Åvangsskolen i Rønne.

Vi ønsker at ytre vores modstand mod den planlagte sammenlægning. Vi kan ikke få øje på de besparelser som er udregnet, tværtimod ser vi at der ved sammenlægningen, er stor risiko for nedsat fagligt udbytte og dårligere trivsel.

Vi er oprigtigt forundrede over, hvor besparelserne ved sammenlægningen overhovedet skal findes. Vi mangler svar på mange faktorer, som slet ikke er adresseret i den udførte beregning på sammenlægningen i det hele taget og vi ser ligeledes mange faktorer, som slet ikke er med i overvejelserne og beregningerne.

Mistrivsel - en økonomisk merudgift

Center for Skole beskriver at man forventer at en betydelig del af eleverne, vil blive påvirket af ændringer af klasserne, men også at der vil være en del elever, der berøres af matrikelskift og at dette forventes ved begge scenarier.

Hvor er beregninger på disse reaktioner og hvad det afstedkommer, både økonomisk og menneskeligt? Hertil kan benævnes de børn med særlige behov, hvor det er afgørende at der sikres tilstrækkelige ressourcer og støtte til rådighed. Det er nødvendigt at de fortsat kan få den nødvendige individuelle opmærksomhed og støtte i deres skolegang, især i store klasser med en del flere elever end på nuværende tidspunkt.

Uden en klar plan for, hvordan disse ekstra ressourcer skal tilvejebringes, risikerer vi at svinge de mest sårbare elever i vores samfund. Ved større klasser og store forandringer og uden tilførsel af tilstrækkelige ressourcer, øges risikoen for mistrivsel blandt de mest sårbare elever i høj grad. Dette må siges at være paradoksalt, da trivsel er et af nøgleområderne i strategien "Fælles Folkeskole Bornholm" – som i øvrigt er godkendt af politikerne i kommunalbestyrelsen i 2023.

Sundhedsstyrelsens publikation "Mistrivsel blandt skolebørn", beskriver, at de kendetegn der karakteriserer skoler, hvor elever trives og har det godt, er skoler der har fokus på trivsel.

Det er svært at forestille sig, at der er plads til et fortsat stort fokus på trivsel, med en massiv ændring og usikkerhed på begge skoler. Når klasser og elever splittes op og dannes på ny, skal der være større fokus på trivsel end det, der findes i en allerede eksisterende klassekultur. Dette bliver på bekostning af faglighed. En uacceptabel høj bekostning, i vores øjne.

Rønne 19.04.2024

Faglighed – en økonomisk merudgift

I førnævnte strategi om den bornholmske folkeskole, er målet at karaktergennemsnittet på de bornholmske folkeskoler skal ligge på landsgennemsnittet! Hvor er beregningen på ressourcerne til dette for de lærere, der skal understøtte dette faglige mål, men i en helt ny hverdag, med nye kollegaer og en ny kultur der skal opbygges? For ikke at glemme de ressourcer, der skal understøtte lærernes arbejdsmiljø, som en stor ændring af arbejdsvilkår kræver. Dette er endnu en faktor der ikke er afmærket økonomiske ressourcer til, hvilket igen får os til at tænke, at man har hastet dette spareforslag i gennem og udelukkende har baseret vedtagelsen på ukritiske og mangelfulde beregninger.

Er dette spareforslag, overhovedet gennemarbejdet? Er politikerne klædt ordentligt på, i de svære beslutninger der unægtelig skal træffes, når der skal spares i kommunen? I dette tilfælde og i vores øjne, klart nej! Spareforslaget bærer tydeligt præg af en forhastet proces og derved et beregningsgrundlag for besparelsen, som er både urealistisk og blåøjet. De positive og negative effekter som er beskrevet i begge scenarier er usagligt fremsøgte og den økonomiske beregning af de negative effekter er mangelfuld.

Scenarie A – et fejlskud

Vi undres over de to scenarier som Center for Skole har fundet frem til. Især scenarie A, en afdeling med elever fra 0.-5. årgang placeret på nuværende Søndermarksskolens matrikel og en afdeling med elever 6.–9. årgang placeret på nuværende Åvangsskolens matrikel.

Her kan igen nævnes flere faktorer, som fremstår urealistiske for os, som kender til Åvangsskolen og skolens lokaler;

Vi ikke få svar på, om der er lavet en konkret, faglig beregning på stigningen af indholdet af CO₂ i luften og om luftkvaliteten overstiger acceptable indikatorværdier, når der skal klasseoptimeres. Et område som DTU i et stort projekt, har påvist vigtigheden af; højt indhold af CO₂ i luften i klasselokalerne påvirker både elevernes trivsel og koncentrationsevne. Dette er bekymrende, når man tager Åvangsskolens lokalestørrelser med ind i ligningen med klasseoptimering.

Vi kan ligeledes heller ikke få svar på om man har inddraget Arbejdstilsynets krav og regler om luftkvaliteten i lærernes arbejdsmiljø, så det må formodes ikke at være vurderet. Det kan ende med et påbud fra Arbejdstilsynet til begge skoler, hvis luftkvaliteten overstiger grænseværdierne, hvor indholdet af Co₂ bliver sundhedsskadeligt.

Så vidt vi er orienterede, er der ikke lavet en fagprofessionel vurdering af hverken størrelserne af lokalerne eller luftkvaliteten på nogle af skolerne. I Center for Skoles beskrivelse af de 2 scenarier (bilag 2) står, at det forventes med regeringens udspil "Forberedt på Fremtiden 2" vil blive sat midler af til opkvalificering af faglokaler på Åvangsskolen.

Dette fremstår som flere af andre nævnte elementer af scenariet, som luftkasteller og formodninger, fremfor brugbare fakta.

Rønne 19.04.2024

Ved scenarie A skal skolefritidsordningen på Søndermarksskolen rumme en fordobling af de børn der benytter SFO'en i dag. Ejendomme og Drift har vurderet, at renovering af køkkenet ikke er nødvendigt, men hvad med de øvrige lokaler, som unægtelig er en nødvendighed, når børneantallet fordobles. Hertil kan benævnes de anlægsudgifter man bør forvente, ved trafiksikring omkring Søndermarksskolen, når mange flere af de mindste elever skal hertil.

Som mulig positiv effekt ved scenarie A, beskrives det at der er gode muligheder for aldersfokuseret og attraktive unge/børnemiljøer, der kan have betydning for trivsel og faglighed. Vi har svært ved at se, hvordan det kan understøttes, uden en økonomisk indsprøjtning. Hvordan skal der tilgodeses et godt og sundt ungemiljø, uden fokus på indsatsområder, som modvirker at unge i en usund kultur trækker hinanden i en dårlig retning. Center for Skole peger på samarbejde med SSP, men er dette samarbejde overhovedet drøftet med SSP?

De mulige positive effekter, som Center for Skole har beskrevet i scenarie A, fremstår igen som ønsketænkning, mere end scenarier, der reelt kan effektueres.

Åvangsskolen i rivende positiv udvikling

Efter en noget turbulent tid grundet sidste sammenlægning af folkeskolerne i Rønne, frygter vi, at det massive faglige og positive arbejde som alle på Åvangsskolen gennem de sidste år har lykkedes med, er ved at blive smidt på gulvet. Der er arbejdet benhårdt på at skabe en skole med et højere fagligt niveau, samt en meget anerkendende og sund kultur på tværs af alle årgange.

Åvangsskolen er i en fortsat rivende positiv udvikling, og dette sættes der i vores øjne, en stopper for med både dette spareforslag og især ved scenarie A.

Det er svært at udvikle, når man er ved at afvikle.

Vi frygter at dette er en spareøvelse, hvor konsekvenserne for elever, forældre og lærere er så store og omkostningsfulde, at besparelsen ender med at udeblive. De menneskelige konsekvenser derimod, dem mærker vi langt ud i fremtiden.

Skrevet af:

Monika Vesth Jørgensen, mor til børn i 0., 3., og 7. klasse på Åvangsskolen

Kristine Kofod, mor til børn i 2. og 8. klasse på Åvangsskolen

Mia Kathrine Munk, mor til børn i 2. og 6. klasse på Åvangsskolen

Betina Møller, mor til børn i 3. og 6. klasse på Åvangsskolen

Majken Kofod Hansen, mor til børn i 2. og 7. klasse på Åvangsskolen

Høringssvar ved. Sammenlægning af Rønne skolerne.

Kort indledning, hvor i fremfører de generelle og overordnede synspunkter:

- Vi flyttede til Bornholm i sommeren 2022 med den forestilling at Søndermarksskolen var en god og stabil skole. Det blev vi så sandelig også mødt af, da vores ældste startede i 1. klasse efter sommerferien. Nu går han i 2. klasse og de sammenlægninger der er tale om, træder i kraft det år han starter i 4. klasse. Det største grundlag for at flytte ham til en skole på Bornholm var netop roen, stabiliteten, antallet af elever i klassen og antallet af voksne på den pågældende årgang. Det var modsætningen til det vi kom fra, hvilket var fantastisk at kunne give vores dreng. Han er en følsom dreng som ikke er glad for forandringer. Vi har en dreng mere som starter i skole i år. Han får et "normalt" år inden det hele bliver væltet om endnu en gang. Det var helt sikkert ikke det her vi forventede da vi flyttede til øen, og det giver os så store bekymringer at overvejelserne går på at rykke dem tilbage hvor vi kom fra, til en skolegang der kan tages på ordinære vilkår, med stabile klassekammerater og stabile voksne gennem hele skoletiden.

Specifikke bemærkninger til de enkelte dele af forslaget:

- Den største bekymring nu går på deres trivsel og tryghed. Hvad skal der skal ske med den mindre klasse vores store dreng er faldet så godt til i, hvad der skal ske med de voksne der er tilknyttet som han nu har fået et varm og trygt forhold til. Hvad skal der ske med den klasse vores yngste kommer ind i og får et trygt og godt forhold til, når sammenlægningen træder i kraft.
- Ved scenarie A går bekymringen på at der skal skiftes matrikel midt i folkeskoletiden. Det er ikke optimalt for vores børn eller for os som forældre. Det giver kaos og forvirring hos børnene, som fjerner deres fokus fra det der er vigtigt; at trives fagligt og socialt så en læring kan indtræffe. Hvis fremtiden er delt op på flere matrikler kan det give modsatte effekt. Specielt på børn som vores, der er lidt ekstra følsomme og opmærksomme. En anden meget bekymrende del i det scenarie er, at der kommer dobbelt så mange indskolingsbørn til Søndermarksskolen hvilket betyder at øens største Sfo bliver endnu større. I forvejen er vi ikke særlig store tilhængere af det sted fordi der er for mange børn, for store arealer og vores dreng føles mest som et nummer i rækken. Hvad sker der så ikke når den fysisk skal bygges større, når der kommer dobbelt så mange (nye) børn og voksne de skal forholde sig til. Det lyder umiddelbart ikke som et særlig personligt og trygt sted at befinde sig, hverken som barn eller forældre. Og økonomien i at skulle bygge ud og bygge om, tør jeg slet ikke tænke på.
- Ved scenarie B er bekymringen at der skal klasseoptimeres løbende. Det ser vi ikke som en særlig god løsning, da det netop også skaber usikkerhed og utryghed i deres skoleliv og i deres indlæring. Det er bekymrende at det fortsat på nuværende tidspunkt er så usikkert hvad fremtiden bringer. Hvor mange klassekammerater kommer de til at skulle forholde sig til i deres folkeskoleperiode. Hvor mange voksne. Hvor mange matrikler. Dog kommer vores børn i dette scenarie til at have hinanden på samme adresse de næste mange år. Det er nok det mest positive ved dette i B.

Hvis en sammenlægning af folkeskolerne i Rønne ikke kan undgås, lyder et scenarie C dog mest tiltalende:

- **2 hele skoler med årgange fra 0-9, klasse. (Som scenarie B)**
- **Alene optimeringer på tværs af matriklerne i 0. (ved indskrivning) og i 6. klasse (Skellet er lagt samme sted som i scenarie A)**
- **Der vil kunne optimeres internt på matriklerne på øvrige klassetrin.**

Her ser vi som forældre mindst mulig chance, for mistrivsel og utryghed hele skoletiden igennem, hvilket klart er at foretrække, da vi fortsat har 10 år i vente i folkeskolen.

Skolesammenlægningen og besparelsen vil medføre mistrivsel og øget fraflytning og begge dele vil underminere besparelsen

Penge sparet på Rønneskolerne vil blive dyre i form af mistrivsel og børnesager med fraflytning til følge. Skolechefen oplyste på et orienteringsmøde, at BRK ikke har set på udgifter til øget mistrivsel, da ingen har spurgt til det. Kommunen har stor erfaring med klasseoptimeringer på tværs af Rønneskoler og med konsekvenserne heraf. Derfor bør BRKs administration kunne give et billede af udgifter og konsekvenser ved besparelsen, hvis Kommunalbestyrelsen bad om det. Derudover kan et barn der mistrives være årsag til fraflytning, da man som forældre må træffe dristige beslutninger, hvis éns barn mistrives.

Derfor stiller jeg disse spørgsmål:

- Hvor mange afledte udgifter til mistrivsel og manglende indtægter fra fraflyttede familie, skal der til for at sammenlægningen ikke kan betale sig?
- Bør Kommunalbestyrelsen sætte penge af i år tre i budget 2025 til genopretning af trivsel på Rønneskolerne, ligesom det viste sig nødvendigt efter sidste klasseoptimering på tværs af Rønneskolerne?

BRK foretog to evalueringer efter kommunen optimerede på klasser i Rønneskolerne og nedlagde Østreskole. Begge undersøgelser viste massiv mistrivsel og "kaotiske tilstande". Mistrivselen er også tydeligt dokumenteret i Børne og Undervisningsministeriets trivselsdata, som klart viser, at de klasser, der blev berørt var præget af mistrivsel frem til sidste klassestrin. Den årgang, der gik ud niende sidste år, var sidste årgang som blev berørt af klasseoptimeringen af Rønneskolerne, og her dumpede en tredjedel af eleverne på Søndermarksskolen matematik eller dansk. De efterfølgende årgange på Åvang og Søndermarksskolen har væsentlig bedre trivsel. De efterfølgende årgange med bedre trivsel fik bedre forhold fordi Kommunalbestyrelsen gav skolerne bedre økonomi for at reducere mistrivsel. Man sammenlagde altså skoler og klasseoptimerede men endte med at bevilge flere penge på grund af trivselsproblemer.

Jeg håber I vil fastholde det fantastiske arbejde som BRK har gjort på Åvangsskolen og Søndermarksskolerne for at genoprette skolerne efter sidste gang kommunen klasseoptimerede på tværs af Rønneskolerne.

Venligst

Mads Plesner Leck Larsen

Tilflytter og far til to børn på Åvangsskolen

16. april, 2024

Høringsvar fra Skolelederforeningen Bornholm vedrørende sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne

Skolelederforeningen Bornholm ønsker hermed at afgive høringsvar vedrørende sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne.

Der er på Bornholm erfaringer med store forandringer på folkeskolerne, og Skolelederforeningen ønsker i den forbindelse at gøre opmærksom på, at det er en meget stor ledelsesopgave at gennemføre så store forandringer, som der lægges op til med den foreslåede sammenlægning. Vi vil også henvise til den omfattende forskning og viden, der er om ledelsens betydning for vellykkede forandringsprocesser.

Skolelederforeningen håber derfor, at der i processen vil være den fornødne understøttelse af den lokale skoleledelse i Rønne, og at der fastholdes den nødvendige ledelse på de to afdelinger efter en eventuel sammenlægning.

På vegne af Skolelederforeningen Bornholm

Bibi Arvidsen
TR og Formand

Høringsbrev vedr. Et skoledistrikt i Rønne fra Bornholms Lærerforening

Sammenlægningen af de to skoledistrikter i Rønne sker udelukkende af økonomiske årsager. Ingen af scenarierne er optimale og begge scenarier vil få konsekvens både for elever, deres familier og de ansatte.

Vi forudser på baggrund af tidligere erfaringer med skolesammenlægninger bl.a. i Rønne i 2017, at der ud over de i høringsmaterialet beskrevne konsekvenser ved begge scenarier vil være øget behov for understøttende foranstaltninger til elevernes faglige og sociale trivsel i både under og efter sammenlægningsperioden, hvilket vil skabe yderligere pres på lærernes arbejdsmiljø.

De bornholmske folkeskoler er allerede pressede økonomisk. BLF frygter at sammenlægningen giver yderligere forringelse af økonomien samt afledte konsekvenser for resten af øens folkeskoler.

BLF appellerer til at sagen genbehandles og der findes et mere skånsomt scenarie. Brk bruger allerede nu færre penge pr folkeskoleelev end sammenlignelige kommuner f.eks. var Odsherred og Guldborgsund udgifter til folkeskolen i 2023 hhv 52.697 og 62.651 kr. pr. 6-16 årig, mens det for brk var 44.060 kr jvf [De kommunale Nøgletal](#); Indenrigs og Sundhedsministeriet.

På kredsstyrelsens vegne

Cindy Dellgren, Formand Bornholms lærerforening

16. april 2024

Kommentarer fra CMU i Center for Skole vedr. sammenlægning af de nuværende skoledistrikter i Rønne

CMU i Center for Skole har drøftet de to scenarier for sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne. Drøftelsen har haft fokus på den fremadrettede opgaveløsning og ændringernes betydning for arbejdsmiljø og personaleforhold.

Vi anerkender at der er lagt op til en inddragelsesproces og at der er tid til at arbejde med implementeringen efter det politiske valg af scenarie. I den forbindelse vil vi gøre opmærksom på vigtigheden i at skabe fora, hvor medarbejdere fortsat bliver inddraget og hørt i forhold til proces og beslutninger.

Medarbejdersiden kan ikke pege på et af de to scenarier, men er helt generelt bekymrede for at der igen skal ske en ændring i skolestrukturen og for om sammenlægningen reelt vil give den besluttede besparelse, da der ikke er indregnet potentielt afledte udgifter. Beslutningen har skabt en usikkerhed ift. de fremtidige arbejdsforhold og muligheder for fortsat at lykkes med kerneopgaven på især de to berørte skoler. Derfor ønsker CMU at fremhæve følgende opmærksomhedspunkter.

- Det bør tænkes i oprettelse af Ad Hoc MED og være opmærksomhed på, hvordan den efterfølgende MED-struktur bedst muligt tilgodeser en skole med to afdelinger.
- Der må forventes et ressourcetræk i skoleåret 2024/2025 ifm. processer omhandlende beslutninger omkring implementering samt i årene efter til arbejdet med nye kulturer. Dette ressourcetræk vil alt andet lige gå fra skolernes kerneopgave og derfor have betydning herfor.
- Der opleves en øget usikkerhed på de to berørte skoler. Vi ønsker at gøre opmærksom på at denne usikkerhed må formodes at sætte trivslen under pres over de kommende år og at det kan være nødvendigt at indtænke allokering af ressourcer til at imødegå dette i videst muligt omfang.
- Arbejdet med sammenlægningen giver øget opgavemængde i Administration og Rådgivning, hvorfor der må forventes ringere mulighed for understøttelse af det samlede skolevæsen derfra.

CMU i Center for Skole ønsker at gøre opmærksom på, med erfaringer fra den sidste strukturændring i Rønne, at det er vigtigt med forståelse for at arbejdet med nye fællesskaber og kulturer er en omfangsrig opgave, hvilket tager fokus fra kerneopgaven og muligheden for at lykkes med denne på nuværende niveau i en periode vil være under pres.

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Thu, 25 Apr 2024 08:44:08 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Skolesammenlægningen i Rønne | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 25. april 2024 06:52
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Skolesammenlægningen i Rønne | Skole

Jeg er mor til to drenge, som går på Åvangsskolen og de er så gamle nu, at sammenlægningen ikke vil påvirke deres skolegang væsentligt.

Jeg føler dog stadig behovet for at ytre min bekymring overfor planerne omkring en sammenlægning/ændring af skoledistriktet i Rønne

Jeg begræder, at sammenlægningen bringes i spil, nu hvor Rønneskolerne endelig har fået arbejdsro og er blevet et aktivt tilvalg.

Jeg er af den opfattelse af de besparelser, som embedsværket har regnet på, omkring 5 mio, aldrig vil blive sparet.....mistrivsel, skolevægring, sygefravær og stress koster nemlig mange penge, og det vil desværre nok blive en konsekvens af den usikkerhed, som følger i kølvandet på sammenlægning.

Vi er alle omstillingsparate, dog til en vis grænse og jeg tror grænsen er nået for skolebørnene og deres forældre.

Tænk jer om, gør det ordenligt, prøv at sætte jer i børnenes sted og tag det ansvar, der kræves når vi ser et arbejdsmiljø for børn og personale, som kræver akuthandling.

Der kan ikke spares på læring, trivsel og udvikling.

Åvangsskolen
Merkurvej 12 3700 Rønne

Center for Skole
Administration og rådgivning
Ullasvej 23
3700 Rønne

skole@brk.dk

Bornholms Regionskommune
Center for Skole
Åvangsskolen
+45 56 92 31 50
aavang@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

22. april 2024

Høringsvar vedrørende to scenarier for sammenlægning af de to nuværende folkeskoler i Rønne

Indledningsvis vil skolebestyrelsen på Åvangsskolen benytte lejligheden til at bede om endnu et dialogmøde med BSU efter høringsfristens udløb og inden indstillingen til kommunalbestyrelsen. Vi beder om endnu et dialogmøde, eftersom oplevelsen er, at der stadig er meget usikkerhed om grundlaget for beslutningen, og processen fra budgetbeslutningen til nu opleves ikke at have gjort beslutningsgrundlaget bedre og mere sikkert. I det følgende høringssvar skal vi komme med motivationen herfor:

Skolebestyrelsen på Åvangsskolen ønsker hermed at afgive høringssvar vedrørende udmøntningen af budgetbeslutningen om at sammenlægge de to folkeskoler i Rønne.

Alt i alt mener skolebestyrelsen på Åvangsskolen, at der er tale om et væsentligt forringet skoletilbud i Rønne, uanset hvilket af de to scenarier, der besluttes, men vigtigst af alt oplever vi, at beslutningsgrundlaget ikke er ordentligt belyst. Herudover mener vi, at der vil være en række afledte udgifter, som der ikke er taget højde for. Det samtidig med at vores børn - ifølge den beskrivelse der er i beslutningsgrundlaget - vil blive ramt på deres trivsel og faglige udbytte.

Skolebestyrelsen vil i det følgende både fremsætte nogle generelle bemærkninger omkring beslutningen, forudsætningerne for beslutningen, samt processen herfor. Dernæst vil vi konkret kommentere de to scenarier for på den måde at kvalificere beslutningen om sammenlægningen, hvis den viser sig at blive endelig.

Som afslutning på høringssvaret vil skolebestyrelsen ligeledes komme med et alternativt scenarie (scenarie C), som vi har drøftet med flere politikere, og som vi også har drøftet med skolebestyrelsen på Søndermarksskolen med henblik på, at udvalget kan få kvalificeret dette scenarie yderligere samt få foretaget en konkret økonomisk beregning af.

Vi har behov for at understrege, at økonomien for skolerne på Bornholm efterhånden er så presset, at der allerede nu ikke findes anden mulighed end at optimere på klasserne, når det er muligt. Det gælder fsv. alle de bornholmske folkeskoler, herunder også de to i Rønne, og er en af konsekvenserne af den ændrede tildelingsmodel, som kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med vedtagelse af budgettet for 2023. Derfor er det vores bekymring, at børnene på skolerne i Rønne risikerer at opleve optimeringer flere gange i løbet af deres skolegang begrundet i forskellige besparelsesbeslutninger.

Skolebestyrelsen ønsker at gøre opmærksom på, at vi er bekymrende for de konsekvenser en beslutning om at sammenlægge de to skoler i Rønne vil få, og vi er ikke blevet betryggede ved den dialog, vi siden

september 2023 har haft med både politikere og administration om dette. Der lader til fortsat at være stor usikkerhed om beslutningens reelle indhold og implikationer - uanset hvem vi taler med.

Desuden vil beslutningen, uanset hvilket scenarie man ender med, ikke understøtte kommunens strategiske ønske om at skabe en tryk skole for vores børn, jfr. Fælles Folkeskole Bornholm. Der er forudsætninger i besparelsesgrundlaget, som vi mener, at der kan stilles spørgsmålstegn ved, om der er desuden flere forhold, som der slet ikke lader til at være taget de nødvendige hensyn til og ej heller belyst hverken fagligt eller økonomisk.

Som vi forstår forudsætningerne for besparelsen fra 2025 og frem, så handler det om at reducere antallet af klasser i Rønne ved at klasseoptimere på tværs af klasserne, hvorved der skal bruges mindre personale til at gennemføre undervisningen. Deri lægger naturligt en besparelse. Vi mener dog, at man med dette udgangspunkt helt negligerer, at antallet af elever er uændret, og der derved bliver mindre tid pr. elev. Når man ser på de udfordringer skolerne på Bornholm i almindelighed – og vores skole i særdeleshed – står med i forhold til fravær, mistrivsel, fagligt niveau med videre, så er en sådan præmis i sig selv svær at acceptere for os som forældre.

Når man i de økonomiske forudsætninger for beslutningen kan se, at der endvidere kalkuleres med at reducere grundtilskuddet med en halv million kroner, bliver vi blot bestyrket i den bekymring.

Som udgangspunkt kan vi ikke se, at der er noget i skolernes grunddrift, der bliver billigere ved blot rent teknisk at lægge to matrikler sammen til én skole. Det kan for os at se kun betyde, at der skal reduceres yderligere i personalet, hvilket så må være på de opgaver, der ligger udover selve undervisningen; altså pædagogisk støtte eller tilsvarende. Denne bekymring skal også ses i lyset af, at man samtidig i kommunens budget for 2024 har halveret det beløb, som skolerne får tildelt pr. elev over 22 pr. klasse. En besparelse der for os at se vil ramme større skoler hårdest, idet der på disse skoler, er en stor tilstrømning af elever. Begge Rønnes folkeskoler må betragtes som "større skoler" i en bornholmsk kontekst.

Vi vil heller ikke i den forbindelse undlade at henvise til den beskrivelse, der er i beskrivelsen af spareforslaget med hensyn til: *"En så omfattende strukturændring vil få stor betydning for skolevæsenet i flere år, da der dels vil være en forudgående afdækningsperiode, dels en implementeringsperiode og en efterfølgende periode, hvor den nye virkelighed skal manifesteres som hverdag. I hele forløbet vil der trækkes store vekslers på såvel medarbejderes som elevers tålmodighed. Der må forventes et stort behov for bistand til at sikre de nødvendige kulturændringer på alle afdelinger. Det må ligeledes forventes at både medarbejderes og elevers trivsel og skole-/arbejdsglæde vil falde i de efterfølgende år på lige fod med det faglige udbytte. Relationen mellem lærer og elever vil antageligt blive svækket, når der er flere elever i klasserne, hvilket også har betydning for det faglige udbytte."*

Det mener vi, bør læses i sammenhæng med det, vi overfor har ridset op.

Vi er dybt bekymrede for, at der slet ikke er taget stilling til, hvordan denne store opgave skal løftes, mens der derimod er yderligere besparelser helt eller delvist skjult i beslutningsgrundlaget - som eksempelvis reduktionen i grundtilskuddet. Den ovenstående passus viser med al ønskelig tydelighed, at det er med åbne øjne, der træffes en beslutning, der rammer børnene i Rønne, uden at man er villig til at forholde sig til, hvordan opgaven med at løse dette skal finansieres.

Vi er også dybt bekymrede over, at der slet ikke lader til at være gjort overvejelser om de elever, der er visiteret til de Dynamiske Læringsfællesskaber på Åvangsskolen. Tilbuddet henvender sig til elever, der er kognitivt udfordrede med generelle indlæringsvanskeligheder, der vurderes at profitere af at være en del af et alment undervisningsmiljø med den nødvendige støtte. Det vil få betydning for det tilbud, at man fuldt optimerer alle klasser. Indtil nu har det været muligt at etablere DL-grupperne i klasser med færre elever. Vi vedlægger bilag til dette høringssvar, som beskriver de Dynamiske Læringsfællesskaber på Åvangsskolen.

Det socioøkonomiske grundlag på Åvangsskolen er mangfoldigt - heldigvis. Dog er der en stor gruppe elever, der kommer fra hjem, hvor ressourcerne til at yde børn den nødvendige støtte og opbakning til

skolen ikke er til stede. Derfor er der – som en konsekvens heraf – en forholdsvis stor andel af Åvangsskolens elever, der allerede nu har behov for en særlig tilrettelagt skoleindsats, herunder særlige skoletilbud, der ligger i periferien og også uden for den almene skoletilbud i folkeskolen. Tilbud, der alt andet lige er dyrere end folkeskolens almene tilbud – og et behov for disse skoletilbud, som vi frygter vil stige som følge af sammenlægningen, således at besparelsen fra sammenlægningen kan blive "ædt op" af behovet for at etablere flere og/eller nye særlige tilpassede skoletilbud. Eksemplerne er her Erhvervsklasser, Ung på Vej, Dybdal, Dask o.lign.

Vi har forståelse for at man i beregningerne til brug for udmøntning af den besluttede besparelse, fra Center for Skole har været nødt til at operere med nogle faste, fikserede elevtal gennem hele processen, sådan at forudsætningerne ikke hele tiden ville ændre sig. Hvis vi ser på de aktuelle elevtal, lader der kun til at være mulighed for at lave classesammenlægninger på 6 årgange, hvoraf to af disse allerede nu kan optimeres internt på Åvang. Derfor vil beslutningen om at sammenlægge skolerne efter vores vurdering i sig selv kun medføre mulighed for at optimere på fire årgange som følge af sammenlægningen af de to skoler. Til gengæld vil beslutningen uden tvivl berøre over 800 elever og deres forældre – mere eller mindre – afhængigt af hvilket scenarie der vedtages.

I det følgende vil skolebestyrelsen kommentere på to scenarier, der er udarbejdet af Center for Skole. Scenarier som vi, i parentes bemærket, ikke har været med til at opstille. Vi har alene som skolebestyrelser været inviteret ind til en dialog om at kvalificere de udvalgte scenarier – ikke i processen om, hvordan sparerammen på de 4,6 mio. kr. kunne udmøntes.

De to scenarier

Scenarie A er en distriktsskole med to afdelinger opdelt efter elevernes alder og klassetrin.

- En afdeling med elever fra 0.-5. årgang placeret på nuværende Søndermarksskolens matrikel.
- En afdeling med elever 6.-9. årgang placeret på nuværende Åvangsskolens matrikel.

Konsekvenser og opmærksomhedspunkter

- Klasseoptimering vil ske på samme matrikel – dog med et grundlag, der betyder færre personaler pr. elev.
- Muligheder for faglig, pædagogisk og didaktisk specialisering inden for aldersgruppen.
- Muligheder for opbygning af aldersfokuserede og attraktive unge/børnemiljøer, der kan have betydning for trivsel og faglighed – men også en risiko for at der opstår aldersbestemte udfordring og subkulturer.
- Manglende mulighed for at foretage "miljøskift" hvis eleven ikke trives på skolen. Hidtil har det været brugt at elever har flyttet mellem de to skoler når trivslen er udeblevet på den ene skole.
- Kun et skift til anden matrikel i forbindelse med start i 6. klasse.
- Mulighed for samling af aldersbestemte indsatser på en afdeling f.eks. eksterne samarbejdspartner såsom SSP (skole, socialforvaltning og politi) UU (Ungdommens Uddannelsesvejledning) og trivsels -og inklusionsindsatser
- Mulighed for at udvikle et tættere samarbejde med Campus Bornholm for de ældste elever.
- Særlig behov for ressourcer til at understøtte matrikelskiftet mellem 5. og 6. årgang.
- Når skoledistrikterne lægges sammen til ét, vil der være flere elever op til 3. årgang, der bliver berettiget til befordring til skolen. Reglerne for transport til og fra skole skal holdes op mod elevernes behov buskørsel – også efter SFO.
Ved scenarie A) vil flere elever i indskolingen være berettiget til buskort grundet afstand fra deres bopæl til Søndermarksskolen, hvilket i sagens natur i de fleste tilfælde vil være børn fra Åvangsskolens distriktet.
- I høringsmaterialet har Administration og rådgivning anslår udgiften vil at være ca. 175.000 kr. Vi må forstå, at der i dette beløb alene er beregnet udgifter til selve buskortene. Det må betyde, at befordringen skal ske med de nuværende busruter i Rønne. Skolebestyrelsen må

nødvendigvis rejse den bekymring, at det medfører, at børnene helt ned i 0. klasse vil skulle skifte bus. Det har for os at se både sikkerhedsmæssige og tidsmæssige implikationer, som der ikke lader til at være taget stilling til.

Desuden bør der være opmærksomhed på, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at sørge for befordring af børn mellem skolefritidsordning og hjem, medmindre det kan ske uden merudgift for kommunen, hvilket vel skal forstås sådan, at eleverne fra Åvangsskolens distrikt, der med scenarie a går i SFO på Søndermarksskolen, vil blive ramt.

I administrationens nuværende beregning er der ikke kalkuleret med det faktum at der ikke på nuværende tidspunkt findes en busrute, der tilgodeser indskolingselvernes transportbehov (indskolings elever ville med nuværende ruteplanlægning være nødsaget til at benytte bybus og skifte imellem de to ruter). Der er eller ikke kalkuleret med at en stor del af eleverne i indskolingen ville skulle befordres efter andre tider en ved skoletidens ophør. Dette kan bevirke at forældre, der ikke selv kan afholde udgiften eller selv kan hente/bringe i SFO, vil melde deres barn ud af SFO med de deraf følgende negative konsekvenser for barnets udvikling i fællesskaberne. Indskolingselver der vil blive "ramt" af denne konsekvens, ville være elever med adresse i Rønne nord (dele af Gartnervangen, dele af Haslevej, Sandflugsvej, Sejersvej, Jordbærdalen, Nordskovvej m.fl.)

- Der bør være en særlig opmærksomhed på udvalgte årgange, der bør "fredes" i forhold til en optimering i skoleåret 2025/2026. Det drejer sig om nuværende 3. og 6. årgang, som uden denne "fredning" ville være særlig udsat i forhold til optimering
 - 3. årgang fordi disse først ville skulle optimeres og flyttes på Søndermark i 5. klasse i skoleåret 2025/2026 for derefter at skulle flytte matrikel (og evt. optimeres) ved overgang til 6. klasse, hvor klassen skulle fortsætte på Åvangsskolen.
 - 7. årgang for at skabe ro omkring afgangsklasserne i skoleåret 2025/2026

Scenarie B er en distriktsskole med to skoleafdelinger med 0.-9. årgang på hver matrikel.

- I klassedannelsen **kan** det tilstræbes, at eleven - i videst muligt omfang - får et sammenhængende skoleforløb på samme afdeling/matrikel fra 0.-9. årgang.
- De dannelsesmæssige og pædagogiske muligheder med tiltag, der fremmer samvær med de ældste og yngste kan fastholdes.
- Ved skolestart på én distriktsskole med to afdelinger/matrikler vil indskrivningen ske til distriktsskolen, og forældrene kan ikke på forhånd vide, hvilken afdeling eleven indskrives på.
- Søskende kan risikere at blive placeret på hver deres afdeling – dog vil skolebestyrelsen formentlig have fastlagt principper, der afbøder denne risiko.
- Den nye budgetforudsætning vil medføre, at der hvert skoleår skal tages stilling til, hvorvidt der kan optimeres klasser - også på tværs af de to afdelinger/matrikler. Derved kan den enkelte elev risikere at være udsat for at skulle skifte både klasse og i yderste konsekvens også afdeling/matrikel flere gange i løbet af sit "folkeskoleliv" i Rønne.
- Ved dannelsen af den nye distriktsskole vil nogle elever opleve matrikelskift.
- Der vil være årgange på den enkelte afdeling med blot én klasse, hvilket kan give ringe kår for den pædagogiske og faglige gevinst ved årgangstanken ligesom det faglige fællesskab blandt personalet kan blive udfordret.
- De nuværende faglokaler på Åvang er i mindre grad blevet opdateret i en længere årrække i forhold til det nuværende behov, hvorfor det må forventes at behovet for at kunne opdatere disse til brug for dobbelt så mange elever i udskolingen, vil være helt essentielt hvis målet om at skulle udfordre flere i de praksisfaglige fag skal indfries. Der må således budgetteres med særlige ressourcer hertil, hvis skoletilbuddet i Rønne skal være attraktivt for den brede gruppe af elever.

Skolebestyrelsen noterer sig, at der i sagsbeskrivelsen er taget højde for, at undervisningen i Håndværk og Design på Åvangsskolen kræver, at der bliver "gjort noget ved" lokalet, sådan at

det er muligt at gennemføre tidssvarende undervisning, men bemærker at der i det hele taget bør være blik for, at faglokalerne på Åvangsskolen ikke er opdaterede.

Derudover undrer bestyrelsen sig over, at det lader til, at man ikke har forholdt sig til, at hele den nuværende indskolingsfløj på Åvangsskolen er bygget med små undervisningslokaler, hvilket meget vel vil vise sig at være udfordrende, hvis man vælger en model med en udskolingsafdeling på Åvang.

Åvangsskolen udearealer må ligeledes forventes at skulle opdateres i forhold til behov, der imødekommer den ældste elevgruppe i højere grad end tilfældet er nu, hvor skolens udearealer benyttes af den hele skole (0.-9. klasse) og dermed er indrettet hertil - dog med en bemærkning om at der i en årrække har været behov for at udearealerne på Åvangsskolen gennemgik en større renovering, herunder bl.a. dræn på legepladsen, der i dag benyttes af de yngste elever. Der har været flere politiske sagsfremstillinger herom i de seneste år.

Scenarie C:

Scenarie C er en distriktsskole med to skoleafdelinger med 0.-9. årgang på hver matrikel, men hvor usikkerheden for både elever, personale og forældre minimeres ved, at der alene skal optimeres ved indskrivning og på 6. årgang – sidstnævnte er en årgang, der i Rønnes skoledistrikt er præget af, at Rønne Privatskole udbyder et ekstra spor og derfor historisk set trækker en del elever fra Rønnes folkeskoler til privatskolen.

Der er i sagens natur ikke fortaget beregning af dette scenarie, da scenariet ikke har været en del af processen hidtil. Skolebestyrelsen har ikke indsigt nok til selv at fortage en sådan beregning, hvorfor en yderligere undersøgelse af scenariets gangbarhed må afhænge af, hvorvidt kommunalbestyrelsen eller BSU finder det relevant at bede administrationen om at beregne på dette scenarie.

Et perspektiv vi slet ikke har hørt noget om eller set fylde i debatten, er det faktum, at kommunen i øjeblikket planlægger byudvikling i såvel Søndermarks som Åvangs skoledistrikter. Man forventer, som vi har forstået det, at det kan tiltrække børnefamilier til Bornholm, men det vil så hurtigt udfordre i forhold til de optimerede klasser, sådan at der relativt hurtigt kan være behov for igen at skulle danne flere klasser med al den usikkerhed, det medfører. For slet ikke at tale om den vægt en sikkerhed for et lokalt skoletilbud betyder for en families beslutning om at flytte til Bornholm.

Endelig ser vi heller ikke, at risikoen for en øget afvandring fra folkeskolen til private skoler blandt forældre og elever i Rønnes skoledistrikt fremhæves i konsekvensberegningerne og beskrivelserne. Vi ser med stor bekymring på, at forældre vil fravælge folkeskoletilbuddet i Rønne for deres børn i øget omfang og dermed for det første modarbejde Kommunalbestyrelsens vision om, at folkeskolen skal være et attraktivt alternativ til de private skoletilbud. For det andet ønsker vi at fremhæve risikoen for, at det i øget grad vil være ressourcestærke forældre og elever, der fravælger folkeskolen og dermed "efterlader" folkeskolen i Rønne med svære forudsætninger for på bedste vis at drive det en folkeskole lige præcis kan – nemlig at rumme alle elever fra alle lag og kategorier i samfundet.

Vi skal afslutningsvis gentage vores opfordring til endnu et dialogmøde mellem BSU og skolebestyrelserne, ligesom vi skal opfordre til, **at der bliver lavet en genberegning på alle scenarier med de fremførte konsekvenser og opmærksomhedspunkter, inden den endelige beslutning træffes.**

Venlig hilsen

Skolebestyrelsen på Åvangsskolen

Bilag til hørings svar fra Åvangsskolen

Notat om Dynamiske Læringsfællesskaber

Hvad er en mellemform?

Mellemformer kan indkredses til at være de undervisningstilbud, der tilrettelægges under folkeskoleloven, og som styrkes af tæthed og fleksibilitet mellem den almene undervisning og specialundervisningen i folkeskolen:

- 1) Undervisningstilbud i den almene undervisning, hvor der anvendes specialpædagogiske tilgange og metoder.
- 2) Undervisningstilbud i den almene undervisning, hvor der er elever, der i perioder modtager specialpædagogisk bistand.
- 3) Undervisningstilbud, hvor der er et tilrettelagt samarbejde i skoledagen mellem undervisningen i de almene klasser og specialklasserne.

DL på Åvangsskolen

Dynamiske Læringsfællesskaber (DL) er en model i kombination af 2) og 3), der er målrettet kognitivt udfordrede elever med generelle indlæringsvanskeligheder, der har svært ved at følge undervisningen i den almene undervisning, også hvor denne undervisning er tilrettelagt med støtte i den overvejende del af undervisningen i traditionel forstand efter §20, stk. 2.

Formålet med indsatsen for elever i DL er at integrere dem så meget som muligt i det almene undervisningsmiljø. Vi tilstræber at skabe et fællesskab, hvor eleverne udfordres ud fra deres egne forudsætninger både fagligt og socialt. De fagprofessionelle omkring eleverne på årgangen på tværs af almenundervisningen og DL-gruppen organiserer undervisningen, sådan at DL-eleverne trivsel og udvikling understøttes bedst muligt.

Målgruppe

Tilbuddet henvender sig til elever, der er kognitivt udfordret med generelle indlæringsvanskeligheder, der profiterer af at være en del af et alment undervisningsmiljø med den nødvendige støtte.

DL-elevernes niveau ligger i udgangspunktet mellem 4 – 6 klassetrin under deres alderssvarende niveau.

Særlige pædagogiske indsatser

Eleverne er en del af det almene undervisningsmiljø på årgangen. Det betyder, at de er inkluderet i den almene undervisning i de timer, hvor det giver mening fagligt og/eller socialt. Der er muligheder for at gennemføre undervisningsaktiviteter målrettet DL-gruppen i det omfang det er nødvendigt i det antal timer, der svarer til undervisningstimetallet i dansk og matematik. Disse aktiviteter kan gennemføres i undervisningslokalet såvel som tilstødende lokale i umiddelbar nærhed af basislokalet.

Der er afsat ressourcer til DL-gruppen svarende til undervisningstimetallet i fagene dansk og matematik. Der er i forhold til undervisningens tilrettelæggelse behov især fokus på støtten i disse to fag samt engelsk og naturfag.

Der er endvidere afsat ressourcer til arbejdet med elevernes sociale kompetencer og understøttelse i øvrige fag svarende til at DL-gruppen minimum støttes i samlet 80% af undervisningstiden.

Historik og status

Tilbuddet er nu i gang på fjerde skoleår, og er i teorien fuldt implementeret. Der er dog ikke noget DL-hold på 4. årgang, da der ikke har været visiteret til tilbuddet.

Fordelingen af DL-elever er:

Årgang	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Antal	0	3	4	5	2	4

Der har ikke været afgang af elever, der er startet op på DL-hold, men der er én elev i 6., der valgte at flytte skole i stedet for at starte op i DL, samt to elever på 8. årgang, der skulle være startet op på DL-hold, der flyttede til Sjælland i sommerferien inden dette skoleår.

Eleverne tidligere skoletilbud

Skole	Antal
BFI	1
Davidskolen	1
Hans Rømer Skolen	3
Kildebakken	3
Paradisbakkeskolen	1
Svartingedalskolen	1
Søndermarkskolen	2
Åvangsskolen	6
Fra specialtilbud på Sjælland	1

DL-holdene er placeret i klasser med en relativ lav klassekvotient (kvotient inkl. DL-hold):

Årgang	5.	6.	7.	8.	9.
Klassekvotient	15	22	18	22	26

9. klasse blev klasseoptimeret ved skoleårets start dette skoleår.

På trods af relativt lave klassekvotienter i de klasser, hvor DL-grupper er integreret, er det ikke uden udfordringer at planlægge og gennemføre undervisningen, da der både ses at være faglige udfordringer med at differentiere undervisningen og formatet samt udfordringer med at sikre den sociale interaktion.

Der er afsat en del timer til co-teaching ud over de ressourcer, der er afsat direkte til DL. Det har ledelsesmæssig fokus, at der i co-teaching er flere elementer, der med fordel kan inddrages for at forbedre mulighederne for at arbejde med den samlede elevgruppe.

Da der ikke er afsat ekstra ressourcer i alle lektioner, er det en udfordring for personalet, når de skal rumme et så forskelligartet segment, som klasserne med DL-hold integreret alt andet lige er, socialt og fagligt. Det kan derfor ikke anbefales at planlægge med DL-hold i fuldt optimerede klasser med op til 28 elever

Klasseoptimering midt i skoleforløbet må der med baggrund i erfaringerne med 9. klasse i år også siges at være udfordringer med.

Øvrigt

Der ses at være en særlig udfordring knyttet til at disse elever vil skulle skifte skole mellem 5. og 6. klasse, hvis man vælger en model med en opdelt skole.

Åvangsskolen
Merkurvej 12 3700 Rønne

Center for børn og skole
skole@brk.dk

Bornholms Regionskommune
Center for Skole
Åvangsskolen
+45 56 92 31 50
aavang@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

17. april 2024

Hørings svar vedrørende sammenlægning af skolerne i Rønne

Afdelings-MED ved Åvangsskolen ønsker hermed at fremkomme med sit høringssvar i forbindelse med beslutningen om at sammenlægge de to skoler i Rønne.

En beslutning af en sådan karakter har en række implikationer på skolerne nu og i fremtiden. Det kan vi se, at I er opmærksomme på ud fra det beslutningsgrundlag, der lå som baggrund for budgetforliget. Både elever og personale vil blive påvirket i større eller mindre grad, hvilket koster mange menneskelige ressourcer. Det er nødvendigt for os at fremhæve, at Åvangsskolen længe var præget af den seneste omstrukturering med nedlæggelsen af Rønneskolen og etablering af Åvangsskolen som selvstændig skole, og først inden for de seneste år endeligt har fundet balancen igen. Derfor er vi bekymrede for konsekvenserne, når vi står på tærsklen til endnu en meget stor omorganisering.

Vi har helt forståelse for, at den her beslutning handler om at spare penge i en skrantende kommunal økonomi. Det er skolevæsenet selvfølgelig en del af, men den her beslutning kan godt ende med at blive rigtig dyr på en række parametre. Den opmærksomhed er vi nødt til at rejse.

Skolernes økonomi er et produkt af antallet af klasser, og derfor er det naturligt sådan, at reduktion i antallet af klasser er det sted, hvor der kan findes en besparelse af en vis størrelse. Men ét er tildelingsmodellens måde at fordele midlerne på, noget andet er ressourcetrækket på skolerne – altså hvor er der brug for ressourcer. Der skal selvfølgelig være mindst en voksen i hver klasse, og dertil er der bundet en god del af skolens ressourcer. Men der er en række elever, hvor der er brug for socialpædagogisk støtte og anden form hjælp, træning og støtte. Her har vi behov for at nævne, at det socioøkonomiske grundlag for Åvangsskolen gør, at mange elever har brug for en ekstra hånd og opmærksomhed. En markant reduktion i skolens økonomi ændrer ikke på dette faktum, men i kombination med den nuværende tildelingsmodel vil beslutningen om at sammenlægge skolerne få indflydelse på vores mulighed for at understøtte disse elever.

Denne bekymring skal også ses i lyset af budgetbeslutningen om, at ressourcerne til elever over nummer 22 i hver klasse er halveret.

Med beslutningen er der lagt op til, at grundtilskuddet til den samlede, nye skole reduceres med kr. 500.000. Det er svært for os at gennemskue, hvor der er en forventning til, at disse penge kan spares på skolens drift ved skolesammenlægningen. Hvis der ikke er et sted, hvor de penge kan spares som en direkte effekt af

sammenlægningen, er vi bekymrede for, om de penge kan findes på andet end ressourcerne til den socialpædagogisk indsats.

Dertil kommer, at Åvangsskolen har et visiteret tilbud i form af Dynamiske Læringsfællesskaber, hvor man giver en gruppe elever med særlige forudsætninger en mulighed for at være en del af almenområdet. Vilkårene for at tilbyde disse elever et ordentligt tilbud vil blive udfordret af en sammenlægning, da det erfaringsmæssigt er svært at integrere i klasser, der er meget store. Forudsætningen i beslutningen om sammenlægningen er, at alle klasser bliver relativt store, mens at vi for nuværende har muligheder for at integrere dem i klasser med færre elever.

Det er vurderingen i afdelings-MED, at en todelt skole kræver betydelige flere ressourcer at implementere end to afdelinger fra 0.-9. Det kræver et langt større forberedelsesarbejde for personalet, hvilket vi håber, der er opmærksomhed på, da det allerede har betydning for næste skoleår. Desuden siger erfaringen, at det kræver 3-4 år at få genetableret niveauet fra før forandringen, når der er tale om store forandringsprocesser. For os at se er en todelt skole en væsentlig større forandring.

Omvendt vil der i overgangen mellem 2. og 3. klasse kunne være en udfordring med to afdelinger fra 0.-9., hvor det nominelle elevantal går fra 26 til 28, og hvor der derfor ofte vil være risiko for, at der skal ske classesammenlægninger på tværs af matriklerne.

Afdelings-MED henleder også opmærksomheden på, at klasselokalerne på Åvangsskolen er af meget varierende størrelse, og at vi anser det for svært at gennemføre relevant og tidssvarende undervisning i alle lokaler, hvis man får optimeret alle klasser til en størrelse mellem 22 og 28 elever, og i særdeleshed hvis Åvangsskolen bliver en overbygningsskole.

Et stærkt arbejds- og undervisningsmiljø kommer ikke af sig selv, og det er den erfaring vi på Åvangsskolen står med efter den sidste store forandring. Der er kæmpet for, at Åvangsskolen står det sted, som vi gør nu, og alt andet lige vil miljøet blive voldsomt påvirket af beslutningen – uanset om man går med scenarie A eller B. Arbejdsmiljøet, trivslen og sygefraværet vil blive negativt påvirket, som det også fremgår af beslutningsgrundlaget for budgetforliget. Det skal så også ses i sammenhæng med, at rekrutteringsudfordringerne nok ikke bliver mindre.

Hvis der træffes beslutning om sammenlægningen, håber vi der er opmærksomhed på, at der de første år vil være brug for ekstra ressourcer på de to skoler både i form af tid til personale, der skal forberede sammenlægningen, og til at hjælpe de elever, der reagerer på konsekvenserne af sammenlægningen.

På vegne af afdelings-MED

Andreas Grosbøll
Skoleleder

Kære Center for Skole.

For det første, er vores holdning helt og holdent at denne skolesammenlægning slet ikke burde finde sted! Da vi skulle vælge skole til vores børn, vægtede vi lokation højt, da det skal være trygt og nemt for vores børn at komme til og fra skole. Vi kiggede også på skolens værdier og visioner og derfor faldt vores valg på Åvangskolen.

Dette valg er noget vi som forældre har truffet sammen, men nu står vi i en situation hvor andre skal tage disse beslutninger for os!

Til det fælles forældremøde d. 12. marts hvor Center for Skole var repræsenteret, blev vi oplyst om de to scenarier og den kæmpe besparing de ser.

Men da vi gik fra dette møde, blev vi kun endnu mere oplyst om, at der er så mange scenarier der slet ikke er taget med i disse beregninger, og spare delen er derfor svær at få øje på!

I stedet for at remse alle udfordringerne op ved disse to scenarier, som der allerede er skrevet lange lister om, vil vi som forældre gøre jer opmærksom på hvad vi forventer/håber i denne proces:

- Vi ønsker ikke at se scenarie A gå i luften, og ved scenarie B, forventer/håber vi at vores børn stadig kan fortsætte på den skole de allerede er tilmeldt, som er deres trygge base og hvor det er nemt at cykle til og fra skole
- Ved scenarie B, forventer/håber vi at klasseoptimering kun sker ved de nye 0. klasser, da børn ikke kan rumme at blive kastet rundt. Mange børn har det i forvejen svært, og dette vil kun være med til at fordoble antallet af børn der får det svært, og dette havde man heller ikke taget med i beregningerne
- Vi forventer/håber at kunne hente begge vores børn det samme sted
- Vi forventer/håber at vores børn kan få lov at opleve den specielle følelse ved at gå på samme skole fra 0-9. klasse, da det er sundt for de helt store klasser at tage sig af de små, og det er sundt for de små klasser at se de store tage eksamen og opleve sidste skoledag osv.
- Vores ældste barn er meget sensitiv og har i forvejen udfordringer ved sin skolegang, og her forventer vi at han ikke skal kastes rundt.

Vi ser frem til at høre en løsning, hvor der rent faktisk er tænkt på børnenes behov!

Hørings svar – sammenlægning af Rønnes to folkeskoler

Vi sender hermed, som forældre til 3 børn på Aavang, vores høringssvar vedrørende begge de opstillede scenarier, men i det hele taget også vores tanker i forhold til den overordnede beslutning om sammenlægning.

Overordnet set ønsker vi, at man genovervejer hele beslutningen, da vi fortsat mener, at det vil have alt for store negative konsekvenser for vores børn, hvis sammenlægningen bliver en realitet. Det er vores opfattelse, at man bør overveje og beregne alle både personlige og økonomiske konsekvenser, før man kan træffe en korrekt beslutning, der vil berøre en masse børn og familier. Den økonomiske besparelse, kommunen ønsker, er et forholdsvis lille beløb, som – når man har lavet beregninger som følge af konsekvenserne, sammenlægningen vil medføre – burde kunne findes andre steder i det samlede budget. F.eks. delvis ved ikke at istandsætte Rønne Svømmehal.

Vi tænker her bl.a. på, hvilke økonomiske konsekvenser, det vil medføre at hjælpe alle de børn, der vil komme til at mistrives ved skoleskift, og hvor mange ressourcer, der skal tilføres for at "samle" børnene op. Vi ser allerede nu en utryghed hos børnene og en frygt for at blive skilt ad fra deres venner. Lærerne og pædagogerne har gjort og gør stadig en kæmpe indsats for at højne trivlsen i de enkelte klasser, som har været under meget pres med mange ressourcekrævende børn. Det er stadig en udfordrende opgave, som lærere/pædagoger løfter over tid, når de lærer børnene/klasserne at kende. Derfor mener vi, det er vigtigt med en stabil hverdag med kendte voksne og kendte fysiske rammer. Konkret har vi i to af vores børns klasser haft stor udskiftning af lærere, hvilket har medført meget uro og mistrivsel. Efter stabilitet i lærerteamet i et af børnenes klasse med faste lærere de seneste 1½ år, har lærerteamet formået at vende situationen til, at børnene trives meget bedre. Ved at splitte klasserne op og igen gennemføre lærerskift – oven i købet også med risiko for, at det skal ske på en ny skole – er vi meget bekymrede for, at trivlsen igen vendes til mistrivsel. Herved forværres også indlæringen, og det gavner ingen – hverken lærere/pædagoger, børn, familier eller budget - i det lange løb. Vi frygter, at en øget mistrivsel også vil kunne medføre flere børn, der ikke lærer det, de skal, kræver ekstra ressourcer, eller i yderste konsekvens får svært ved at komme i skole. Det kan komme til at koste på familierne, da man som forældre kan blive nødt til at ændre sine arbejdstider, bruge flere ferie/fridage på at passe sine børn hjemme i dagtimerne, og i det hele taget ikke kan få det til at fungere optimalt.

En anden økonomisk konsekvens, vi mener man bør regne på, er om personalet vil søge andre jobs, at personalet mister arbejdsglæde og evt. sygemeldes, samt hvor mange ekstra ressourcer (personale) der skal til, jf. ovenstående konsekvens af mistrivsel. Og når man ønsker at optimere klasser med en del flere elever, end der er nu, må der alt andet lige blive brugt flere ressourcer på undervisning og alt det, det medfører af særlige hensyn. F.eks. bliver der ifølge vores børn i dag brugt rigtig meget tid på at få børnene til at sidde stille, være stille, tage hensyn, opføre sig ordentlig, blive sendt på kontoret osv. Det er i forvejen ting, der tager tid fra den reelle undervisning, og det er vores opfattelse, at der skal bruges endnu mere tid på disse "opgaver", når der bliver flere børn – børn som bliver "blandet" ved at flytte dem fra én skole til en anden. Relationen mellem børnene og lærerne vil blive dårligere, og kan påvirke faglighed og indlæring. Og i sidste ende have store konsekvenser for børnenes fremtid.

Vedrørende de fysiske rammer vil vi gerne vide, om skolernes klasselokaler er egnet til 26-28 elever. Og om der fortsat vil være plads til "små rum", hvor lærerne kan tage enkelte elever ud i små grupper ved behov. Hvis ikke, skal der formentlig også regnes på, hvad en ombygning af klasselokaler vil koste. Her ville det være en god idé at have fokus på støjreducering, da det er mange børn i klassen.

I forhold til de to scenarier, der er stillet op, er vi i tvivl om, hvilket vi ville foretrække (hvis det ikke kan være anderledes).

I forhold til scenarie A (en distriktsskole med to afdelinger opdelt efter elevernes alder og klassestrin) ser vi følgende udfordringer, som ikke umiddelbart er beskrevet som et opmærksomhedspunkt:

- Hvis et barn ikke trives på den skole, man kommer til at gå på, er der ikke andre Rønne-skoler at vælge, og man er derfor nødt til at søge privatskole eller anden kommuneskole uden for Rønne (såfremt der er plads)
- En optimering af de store klasser på Aavang kan give negative konsekvenser i forhold til elever fra Campus, da de yngste elever på Aavang kan blive påvirket af de store elever eller Campus elever (f.eks. i forhold til rygning, alkohol mv.)
- En optimering af de små klasser på Søndermark vil medføre øget pres på SFO'en, både fysisk og ressourcemæssigt. Som det er nu på i hvert fald Aavang, er pædagoger og medhjælpere fra Åstedet kendte ansigter i indskolingen, og de har en meget stor betydning for især det yngste elevers trivsel og læring. Dette gælder både i skoletiden og i SFO-tiden. Vi savner en nærmere beskrivelse af, hvad man påtænker at gøre af tiltag på Søndermark for at bibeholde en god trivsel og samarbejde med indskolingsklasserne. Og ikke mindst, hvordan man vil gøre plads til alle Åstedets børn i Frito, og hvor mange af de voksne, der følger med til Frito.
- Trafikforholdene skal forbedres, da der vil være mange flere, der er nødt til at aflevere/hente børn til Søndermark i bil. Mange flere vil skulle cykle til Søndermark, hvilket vil medføre stort fokus på trafiksikkerhed fra den nordlige del af Rønne mod den sydlige – hvor meget vil det koste at etablere en bedre og sikrere skolevej samt bedre trafikale forhold på Søndermark?
- Logistikken for de forældre, der bor i Aavangs skoledistrikt, vil blive besværliggjort, da man som forældre til børn op til 6. klasse (det vil være to børn for vores vedkommende, hvoraf kun 1 vil være berettiget til et buskort) vil skulle bruge ekstra meget tid i forhold til aflevering og afhentning, da vi hidtil har haft mulighed for nemt at aflevere børn på cykel/løbehjul eller til fods. Ved scenarie A vil bilen være nødvendig, da det vil være udfordrende og tidskrævende at have 2 mindre børn på cykel. Det vil kræve ændrede arbejdstider/vilkår og dermed være u hensigtsmæssigt i forhold til vores arbejde. For vores vedkommende vil vore yngste barn være berettiget til et buskort, og vil have mulighed for at være i SFO efter skole, hvorefter vi vil kunne hente hende. Dog noget senere end ellers på grund af logistik, hvilket vil påvirke hendes fritid/fritidsaktiviteter. For vores mellemste barns vedkommende vil der hverken være buskort eller SFO, så han vil være nødt til at lære at cykle hjem på egen hånd, hvilket vi ikke ser som en oplagt mulighed. Vi vil derfor være nødt til at skulle

finde andre løsninger til ham efter skoletid, eller være nødt til at ændre vores arbejdstider, hvilket vil påvirke hele vores familie.

I forhold til scenarie B (en distriktsskole med to skoleafdelinger med 0.–9. årgang på hver matrikel) ser vi en kæmpe udfordring/ulempe i forhold til, at der vil være meget stor usikkerhed for børnene, da ingen vil kunne føle sig sikre på, om det også vil være den skole/klasse, man vil høre til ”næste skoleår”, og om de vil komme til at gå sammen med deres kammerater. Vi har derfor brug for at vide, hvilke kriterier man vil benytte sig af, for at finde ud af, hvem der skal flyttes år efter år. Vil man kigge på, hvor børnene bor, om der er søskende på samme skole, tage hensyn til deres ønsker og behov?

Et scenarie C kunne være kun at lave klasseoptimering i 0. og 6. klasse, så børnene kan være sikre på kun at skulle risikere en flytning/optimering én gang i løbet af deres folkeskoletid. På denne måde kan man bibeholde situationen som den er nu for langt størstedelen af eleverne både på Søndermark og Aavang. Fordelene ved denne løsning er, at børnene ikke vil skulle bekymre sig for at skulle skilles fra kammerater og kendte fysiske rammer, før de når til 6. klasse, og man vil kunne udnytte den faglige og pædagogiske gevinst ved stabilitet i sammensætning af klasserne på alle år-gange.

Vi håber kommunalbestyrelsen vil tage vores bekymringer alvorligt i resten af beslutningsproce-sen. Finn Edvard beskriver også fint SF's anbefalinger i artikel af 5. april 2024 på bornholmnyt.dk ”SF: Skolesammenlægning bør tages af bordet”. Vi er meget enige heri.

From: Helle Olsson Pedersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Wed, 24 Apr 2024 11:29:53 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar vedr. sammenlægning af Rønnes to folkeskoler | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>

Sendt: 24. april 2024 09:44

Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>

Emne: Høringssvar vedr. sammenlægning af Rønnes to folkeskoler | Skole

Høringssvar vedr. sammenlægning af Rønnes to folkeskoler.

Det kan synes som en kliché, men det er en grundlæggende sandhed: Vores børn er fremtiden. Den måde, vi vælger at forme deres uddannelse og opvækst på nu, vil have en direkte indvirkning på vores fremtidige samfund. At reducere deres læringsmuligheder og sociale miljøer til budgetposter er en kortsynet strategi, der vil koste kommunen på længere sigt. Det er nemt at glemme, at bag budgetter og tal ligger skæbner for hundredvis af børn og familier, hvis trykke hverdag bliver påvirket.

Den eneste motivation bag sammenlægningen er en økonomisk besparelse på 4,6 mio. kroner - men den kommer jo ikke uden omkostninger. I sparekataloget henvises der til en masse potentielle konsekvenser. Men på spørgsmålet om hvilke omkostninger der forventes, har svaret været, at "man ikke kan beregne på mennesker". Selvom menneskelige omkostninger muligvis ikke kan kvantificeres, er det naivt ikke at forholde os til dem. Nedenstående er blot nogle af de mulige udgiftsposter, der vil komme:

- lærere, der risikerer langtidssygemeldinger og deraf udgifter til vikarer
- tabt arbejdsfortjeneste til forældre til børn med skolevægring
- børn der har trivedes i mindre klasser kan få behov for specialtilbud eller yderligere støtte
- elevflugt til privatskoler, som ikke alene vil underminere folkeskolens position, men også kan få langsigtede økonomiske konsekvenser for kommunen.

Der er nu opstillet to potentielle scenarier for sammenlægningen. Jeg vil understrege, at de begge i mine øjne udelukkende har ulemper, og det gælder derfor om at vælge de mindste af to onder. Når det er sagt, så mener jeg, at scenarie A ville være langt mindre indgribende i børnenes skolegang.

Jeg opfordrer jer alle i kommunalbestyrelsen til at reflektere over, hvad der er vigtigst og hvad jeres opgave som politikere er: Er det at opnå kortvarige besparelser på papiret? Eller er det at træffe beslutninger, der sikrer Bornholms økonomi og kommende generationer en bæredygtig og lys fremtid? De beslutninger, der træffes i dag, vil ikke kun påvirke nuværende skolebørn, men også formen af vores samfund i de kommende årtier.

Ansvarer ligger hos jer i kommunalbestyrelsen. Det er jer, der har magten og muligheden for at ændre kursen. Ved at genoverveje denne skolesammenlægning og dens konsekvenser, har I en unik chance for at vise, at I som politikere har et reelt ønske om at gøre Bornholm til et attraktivt sted for børnefamilier, og at I arbejder for at vende udviklingen med mistro blandt de yngre generationer.

Som vælger står det øverst på min prioritetsliste.

Med venlig hilsen

Mie Glimberg- forælder til barn på Søndermarksskolen

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Thu, 25 Apr 2024 08:44:21 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar til et skoledistrikt i Rønne | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 24. april 2024 19:39
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Høringssvar til et skoledistrikt i Rønne | Skole

Umiddelbart kan jeg ikke se at hverken forslag A eller B, på nogen måde er gode alternativer. Bornholm er den landsdel hvor mistrivsel blandt børn er højest, og ved den her besparelse, bliver det ikke bedre. Der er i dag i forvejen meget larm i klasserne, sjældent mulighed for pædagogisk støtte til inklusions børn, og dette vil kun blive værre ved at der kommer endnu flere børn i hver enkelt klasse.

mit forslag er at man nedsætter fremmøde dagene i skolen, så børnene kun skal møde i skole hver anden dag. På den måde vil man kunne dele eleverne op i to hold, og derved halvere antallet af elever i klasserne. Dette vil skabe mere overskud til lærerne, da skoledagen ikke bliver så kaotisk. Det vil skabe mere trivsel blandt børnene, da de ikke skal møde op til kaos hver dag. Og samtidig kan man få den besparelse ind som kommunalbestyrelsen forventer.

jeg har haft børn i folkeskolen siden 2002, så har været med både for og efter inklusion I folkeskolen blev vedtaget. inden 2013 var skolevægring ikke en ting og mistrivsel var ikke en udbredt ting. I dag er det hele vendt på hovedet, og folkeskolen er blevet noget børnene skal klare sig igennem på bedst mulige måde uden at knække helt psykisk.

Høringsvar fra skolebestyrelsen ved Søndermarksskolen vedr. sammenlægning af de nuværende skoledistrikter i Rønne

Sammenlægningen generelt

Vi kan have en bekymring for at de 4,6 mil. som der fremgår som forventet årlig besparelse, vil have afledte udgifter andre steder, som overstiger besparelsen, også selvom efterfølgende beregninger viser at besparelsen kan blive større end de forventede 4,6 mil. Usikkerheden betragter vi dog som stor, da det drejer sig om ganske få børn, der kan gøre forskellen mellem en ekstra besparelse eller en ekstra udgift. Den samlede besparelse kan derfor vise sig at blive mindre end 4,6 mil.

Vi har en stor bekymring for at sammenlægningen vil få en mærkbar betydning for børnene, hvor der forventes at trivsel, skoleglæde og faglige udbytte vil falde. Denne udvikling må forventes at blive forstærket af at tildeling til store klasser er blevet halveret. Hovedparten af besparelserne skal hentes på lønudgifter, hvilket vil kunne betyde færre timer med to voksne i klasserne. Det vil betyde øget behov for bistand i de sammenlagte klasser, hvilket vil kræve yderligere indsatser fra eksempelvis skolernes interne ressourcepersoner, ressourceteamet, PPR-psykologer, Det Gule Team, UU-vejleder samt Børn og Families sagsbehandlere i et system der allerede er presset på at leve op til de nuværende behov. Ligeledes kan man forvente at der vil opstå et øget pres på specialskolerne og heltidsundervisningens skoletilbud.

Allerede i dag ser vi en øget tendens til at flere børn får skolevægringsproblematikker. Blandt andet derfor har vi i år på Søndermarksskolen et forsøg med et tilbud til netop de børn. Her er vores erfaring, at længerevarende problematikker kan føre til tabt arbejdsfortjeneste til forældre. En enkelt bevilling kan give en udgift på op til en halv million årligt, og resulterer samtidig i samfundsproduktivitetstab. Skolevægringsproblematikker må forventes at øges ved den usikkerhed som sammenlægningen vil føre med sig.

Ligesom det gør sig gældende for børnene, vil det for medarbejderne give usikkerhed ift. arbejdssted og kontinuitet i teamsamarbejde mm., da der i større grad vil kunne ske ændringer fra skoleår til skoleår. Uforudsigelighed i arbejdet sammen med flere børn i klasserne og færre til at løse opgaverne vil gøre det sværere at lykkes med det enkelte barn såvel som med klasserne både fagligt og socialt. Flere børn i klasserne med en forventning om flere børn der mistrives vil presse medarbejderne på øget samarbejde med forældre, forskellige ressourcepersoner og samarbejdspartnere, hvilket alt andet lige vil gå fra tid til samarbejde omkring og forberedelse af undervisning. Dette vil kunne betyde forringet fagligt udbytte for eleverne såvel som udfordrede sociale fællesskaber, der kan skabe yderligere mistrivsel og dermed en ond spiral. Dette vil kunne stresse og skabe mistrivsel blandt medarbejderne og få en negativ betydning for arbejdsglæden.

En potentiel afledt udgift af spareforslaget vil kunne blive en øget udgift til vikardækning som følge af sygefravær blandt medarbejderne, både hyppigere og længerevarende. Det er en af de helt store poster på skolens budget, da det udover løn til vikardækning også indeholder løn til den syge medarbejder.

Konsekvenserne af spareforslaget er der erfaringer med fra nedlæggelsen af Rønneskolen, hvor børn og medarbejdere fra skolens tre afdelinger blev sammensat i nye klasser og medarbejdergrupper. Det gav en oplevelse af stor utryghed og usikkerhed hos både børn, forældre og medarbejdere. Efter så stor en ændring, går der lang tid med at skabe nye kulturer både i forhold til de sociale og faglige fællesskaber, som kræver mange ressourcer fra medarbejdere og børn, som ellers ville kunne have været rettet mere mod trivsel og læring.

Sammenlægningen af skoledistrikterne i Rønne går i vores optik imod intentionerne i Strategi for Fælles Folkeskole Bornholm 2023-2026, og stiller Rønneskolerne dårligere end resten af øens skoler. Det gør sig især gældende ift.

#1 Skolen er en tryk base – Forudsætningerne for at skabe en tryk base med tillid og omsorg i skolen bliver udfordret med en sammenlægning af skoledistrikterne. Det giver en høj grad af usikkerhed ikke at vide hvad fremtiden bringer.

#2 Fællesskaber i skolen - Klasseoptimeringer betyder classesammenlægninger, med færre klasser med flere børn og dermed at kendte og trygge fællesskaber brydes op. Det gør sig gældende både ved relationer barn-barn og barn-voksen.

#3 Læring, trivsel og sundhed i skolen – Rammerne for at skabe læringsmiljøer der understøtter faglig udvikling udfordres ved at fokus flyttes til arbejdet med nye kulturer og det at lande i nye og større klasser. Prioriteres dette ikke vil det have konsekvenser, også på sigt, for den mentale sundhed.

Målet om at folkeskolen skal være det naturlige førstevalg bliver udfordret ifm. den usikkerhed en ny strukturændring medfører. Sammenlægningen kan være med til at skabe et A og B hold, hvor de ressourcestærke familier, i høj grad vender sig mod fri- og privatskolerne. Dette har en betydning ift. de børn der måtte skifte skole, men vil også kunne have en negativ konsekvens for indstillingen til den bornholmske folkeskole for dem der måtte ønske et skoleskift, men ikke har mulighed for det.

Udarbejdelsen af de to scenarier bygger blandt andet på erfaringer fra andre kommuner. Det bemærkes at der er en væsentlig forskel i præmisserne for sammenligningen, da der her er tale om en investering i modsætning til en besparelse. Forudsætningerne for at opbygge en ny skole opfatter vi derfor som grundlæggende forskellige.

Desuden bemærker vi at flere kommuner, efter en tidligere sammenlægning til distriktsskoler, går tilbage til at have selvstændige skoler.

Skoleåret 2025/2026

I Strategien for Fælles Folkeskole Bornholm 2023-2026 #1 – Skolen som en tryk base, beskrives at: ”rette og rettidige indsatser er vigtige, og når skolelivet er svært, skal man kunne få hjælp.”

Vi ser især omvæltningen i skoleåret 2025-2026, hvor der er lagt op til at reducere otte klasser, som voldsom for både børn og voksne. Det betyder at der på otte årgange vil skulle dannes nye relationer og fællesskaber for over 500 børn og unge i det skoleår. For at kunne leve op til Strategien om rettidige indsatser, vurderer vi at der bliver behov for at indregne en væsentlig udgift til øgede pædagogiske ressourcer til dette arbejde. Hvis der ikke afsættes tilstrækkelige ressourcer fra start, kan det have flerårige konsekvenser for såvel den faglige udvikling som den mentale sundhed.

Vi ser det ikke som realistisk for skolens medarbejdere at løfte denne opgave med den budgetterede ressourceramme. Vil det alligevel blive tilfældet, ser vi udfordringer med at få skabt den gode kultur i den enkelte klasse fra start, hvilket vil forlænge det forventede læringstab væsentligt.

Scenarie A

Scenarie A vil påvirke alle medarbejdere i og med at der vil være mange der skal skifte matrikel, hvilket vil bryde eksisterende teams op. Det vil betyde at der skal arbejdes med at danne relationer og kultur medarbejderne imellem på begge afdelinger, som vil have en direkte indflydelse på muligheden for at støtte de nye børnefællesskaber ift. relationsdannelse og nye klassekulturer. Fokus vil igen gå fra undervisning og forberedelse og dermed have stor betydning for fagligheden i en lang periode.

Det anslås af Administration og Rådgivning at omkring halvdelen af eleverne på de to nuværende skoler i Rønne vil blive berørt af et nødvendigt matrikelskift ved skolestarten 2025. Vi vurderer at alle børn på begge skoler vil blive berørt, da en så stor omvæltning nødvendigvis vil kunne mærkes også for dem der ”kun” er indirekte påvirket af sammenlægningen.

På afdelingen for 6. – 9. kl. vil der blive skabt et stort ungemiljø. Det øger i vores optik risikoen for at der skabes subkulturer og fællesskaber omkring eksempelvis alkohol, euforiserende stoffer, skolefravær mm. Det vil potentielt kræve mange ressourcer fra såvel skolen som Skole-familierådgivere, Gadeplan, SSP, PPR, Uddannelsesvejledere, sagsbehandlere m.fl. Igen ser vi det som vigtigt, at der fra start afsættes betydelige ressourcer til disse indsatser, for at undgå de negative konsekvenser.

I den kommende SFO vil børnetallet næsten blive fordoblet. Selvom det er vurderet, at der kvadratmetermæssigt er plads på Søndermarksskolen, vil måden SFO'erne fungerer på skulle ændres.

Ift. trafiksikring omkring Søndermarksskolen, ser vi en væsentlig udfordring især på Smedegårdsvej allerede i dag. Vi forudser en øget trafikmængde i scenarie A, hvilket der ikke er kapacitet til, hverken ift. tilkørselsveje, parkeringsforhold, afsætningssteder eller sikre cykeladgang fra Åkirkebyvej og ind til skolen. Vi er bekymrede for at det vil være en ikke ubetydelig udgift at sikre trafikken omkring Søndermarksskolen, så den kan bære stigningen i antallet af mindre børn. Dette bør som minimum beregnes inden beslutningen træffes.

Stigningen i antallet af mindre på børn på Søndermarksskolen vil også få betydning for busbetjeningen både til og fra skole og SFO, både i forholde til kapacitet, fleksibilitet og busruter. Vi vurderer ikke at børn ned til 0. kl. kan forventes at skulle have flere busskift, ligesom det må forventes at børn skal have mulighed for at komme hjem på forskellige tidspunkter. Der må også her forventes afledte udgifter.

De nuværende faciliteter på udearealerne kan ikke bære den mængde af mindre børn der vil skulle være på Søndermarksskolen. Der bør derfor beregnes, hvad det vil koste af flytte legeredskaber/legeplads fra Åvangsskolen til Søndermarksskolen.

Vi mener at man bør have et fokus på faglokalernes kvalitet på Åvangsskolen. Den økonomiske håndsækning til at forbedre faglokaler, der i øjeblikket omtales fra regeringens side, er i vores optik ikke penge man kan være sikre på at få.

Scenarie B

Udover det matrikelskift der for nogle vil være i august 2025, vil der hvert år være en risiko for at børn skal skifte matrikel ift. klasseoptimeringer eller klassedelinger. Vi anerkender at det ikke vil være alle årgange der er i risiko hvert år. Til gengæld må man formode at der vil være årgange der bliver til "vippeårgange", hvor der ikke skal så mange nye børn, eller børn der flytter til for at årgangen skal optimeres eller deles. For vippeårgangene vil det have væsentlig indflydelse på deres trivsel og skolegang i det hele taget, når man ikke kan være sikker på hvem man går i klasse med og hvor man går i skole fra år til år. Selvom det tilstræbes, at eleven - i videst muligt omfang - får et sammenhængende skoleforløb på samme afdeling fra 0.-9. årgang, kan man i dette scenarie ikke garantere noget og dermed ikke fjerne usikkerheden for børnene og deres forældre.

Scenarie C

Vi tror på kvaliteten i den hele, selvstændige og sammenhængende skole, med tryghed for børn, forældre og medarbejdere. Derfor er vi grundlæggende uenige i forslaget om sammenlægningen af de to skoledistrikter i Rønne til et.

Vi ser hverken scenarie A eller B som en reel mulighed. Et alternativ kunne derfor være et scenarie C, som har mindre indgribende konsekvenser, men stadig indeholder størstedelen af besparelsen i form af optimeringen til august 2025.

Scenarie C tager udgangspunkt i scenarie B, hvor der vil være to afdelinger med årgange fra 0. til 9. kl. Der vil dog alene kunne ske optimering på tværs af matriklerne ved indskrivning til 0. kl. og i overgangen til 6. kl. På denne måde sikres en forudsigelighed og tryghed allerede fra indskrivning, selvom der ikke længere vil være frit skolevalg, idet der på mange årgange ikke kan ske optimering på tværs af matriklerne og man kan forberedes på en evt. optimering i 6. kl.

Der vil i scenarie C kunne opstå klasseoptimering eller klassesdeling internt på den enkelte afdeling på øvrige årgange, hvilket vil give en økonomisk merudgift. Det vil formentlig, som det er tilfældet i dag, være få klasser der er i risiko for dette.

To klasselofter

Som et tillæg til scenarie C kan man overveje muligheden for at indføre to klasselofter på den nye skole i Rønne. Forstået på den måde, at man udover det lovbestemte klasseloft, indfører et lokalt klasseloft, hvor der kun indskrives børn udenfor distriktet indtil elevtallet er på tre under det lovbestemte klasseloft. De sidste tre pladser er reserveret til elever der flytter til distriktet.

Indføres der et lokalt klasseloft i kombination med scenarie C, vil risikoen for at skulle oprette en ekstra klasse på samme matrikel næsten forsvinde.

Det vigtigste er at give børnene en mere forudsigelig skolegang efter skoleåret 2025/2026, så vi undgår mistrivsel og deraf udgifter på længere sigt.

På vegne af bestyrelsen ved Søndermarksskolen

Charlotte Johansen
Formand

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Center for Skole
Sent: Mon, 22 Apr 2024 08:22:19 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar angående skolesammenlægningen

-----Oprindelig meddelelse-----

Sendt: 22. april 2024 07:42
Til: Center for Skole <skole@brk.dk>
Emne: Høringssvar angående skolesammenlægningen

Kære politikere.

Jeg er meget imod denne skolesammenlægning. Den er på ingen måde tænkt ordentligt igennem, hverken økonomisk eller menneskeligt.

Ja det er godt at spare penge, men hvis det i sidste ende koster mere at tilbygge skolerne, betale vikarer fordi lærerne bliver langtids sygemeldte, betale løn til lange sygemeldinger + alle de omkostninger det vil koste for alle de børn der ender i mistrivsel + de forældre der går ned med stress fordi deres børn ender i mistrivsel, så har i absolut ikke sparet noget som helst!

I presser lige nu de folk der har råd til det, at søge mod privatskoler og de børn med mindre midler bliver igen overset og må bare prøve at overleve i det i kaster dem ud i.

Jeg kan ikke forstå i vil samle alle "store" unge mennesker på en skole... det kommer til at ende katastrofalt, da så mange unge umodne hjerner let kan blive fristet af de piller og narkotika der er i omløb, og det bliver alt for nemt, med alle samlet på et sted at sælge det.

Så mange indskolingsbørn i en SFO, hvordan i al verden skal de børn få et forhold til hinanden hvor de passer på og tager hensyn til hinanden hvis de skal opdeles i klassetrin og være begrænset i hvor de må være alt efter ugedag?

I ødelægger det smukke ved folkeskolen, hvor de helt store børn skal tage hensyn til de små børn og hvor de små skal lære at navigere i det hele. Dette er en vigtig læringsproces hele vejen igennem!!

Og forslaget hvor i bare vil dele klasserne op i 6. Klasse... og så skal de til at forholde sig til nye lærere, måske ny skole, nye elever, sammen med alt andet der sker når man nærmer sig teenageårene.

Jeg arbejder med børn der mistrives og jeg har børn, der den dag i dag stadig er påvirkede af, da Østre skole lukkede!!! Da de aldrig blev taget ordentligt hånd om eller taget ordentligt imod. Det er et skræk scenarie.

Forestil jer et barn der har det dårligt på f.eks. Søndermarkskolen og der bliver forsøgt forskellige tiltag, men intet virker. Så vil man forsøge et skoleskift og her i Rønne ville det være til Åvang.. men med dette scenarie så er det i igen presser folk ud i privatskolerne..

Jeg kan intet godt se ved de forslag i har fremlagt. I burde tværtimod investere mere i de to folkeskoler og sælge Bornholm med gode små skoler der sagtens kunne fungere rigtig godt med lidt optimering!!

Håber virkelig i tager alle konsekvenser i betragtning og ikke kun de økonomiske!!

Mvh Bettina Nielsen, ergoterapeut og børnestressvejleder!!

From: Helle Olsson Pedersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Tue, 23 Apr 2024 06:07:59 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 22. april 2024 21:04
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Høringssvar | Skole

Min familie og jeg flyttede til Bornholm for snart fem år siden. På det tidspunkt havde begge Rønneskoler et dårligt ry efter en nylig sammenlægning. I årene efter kom der lige så stille ro på, og vi var lettede over at erfare, at det lod til, at der var opbygget nye konstruktive kulturer, kommet god ledelse og gode teams på hver af skolerne, da vores datter skulle starte i børnehaveklasse. Et faktum der gjorde, at vi valgte Åvangskolen frem for privatskolen, da vi altid har været tilhængere af folkeskolen, og da der syntes at være kommet tilstrækkelig nok ro på skolen til, at det var det rigtige valg.

Set udefra har det krævet den årrække at nå hen, hvor man er nu, og det er derfor i min optik fuldstændig uforståeligt, at man som kommune vælger at kaste det hele op i luften igen. Både når man kender til de store konsekvenser tidligere sammenlægninger har haft for skolerne, de ansatte og ikke mindst for eleverne og deres familier. Konsekvenser, som man fra starten har været bevidst om og som potentielt kan blive rigtig dyre.

Det er fair, hvis det i det lange løb ikke er økonomisk forsvarligt at have for små klasser på begge skoler, men det er til gengæld ikke særlig forsvarligt at sammenlægge klasser på stort set alle klassetrin fra det ene øjeblik til det næste, så så mange børn, unge og ansattes liv og kulturer kastes op i luften på en gang – Hvordan vil udvælgelsen overhovedet skulle ske? Og kan det mon tænkes, at der kunne findes en mere human læsning end scenarie A eller B? En løsning hvor man klasseoptimerede, når børnene starter i 0. klasse og måske, hvis det er nødvendigt igen i første. Men kunne man så frede klasserne frem til 6. klasse, hvor der alligevel på begge Rønneskoler plejer at ske forandringer, fordi nogle søger mod privatskolen?

Det synes i hvert fald i min optik meget drastisk fra sommeren 2025 at ryste posen i den grad, som scenarie A og B ligger op til, og jeg forudser, at der kommer økonomiske og menneskelige konsekvenser af begge løsninger, som kommer til at gøre de potentielle besparelser meget små -måske ender det hele i virkeligheden med at koste meget mere. For hvordan vil man økonomisk sikre, at dette lander vel -at der stilles med de nødvendige ressourcer til, at børnene, de unge og de ansatte kan lande i nye konstellationer og relationer – i en skoletid, der for mange i forvejen er svær og krævende.

Jeg foreslår, at der konsekvensberegnes på, hvor mange mennesker dette potentielt kommer til at ramme negativt, i en kommune der fortsat er hårdt prøvet. At kommunalpolitikkerne spørger sig selv, om man har råd til potentielt at miste års læring og sende endnu flere børn og unge ud i mistrivsel – i en tid, hvor der i forvejen sættes ekstra ind mod skoleværing. Alt ved disse forslag går imod eksperternes råd, når det handler om trivsel, tilhør og læring i skolen, og pengene bør simpelthen efter min mening findes et andet

sted. Og planen omlægges, så den støt på sigt kan optimere skolerne, men ikke fra det ene øjeblik til det andet, så det berør alle børn og unge på to skoler, samt alle deres lærere, pædagoger og forældre.

From: Helle Olsson Pedersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Wed, 24 Apr 2024 11:29:36 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar - sammenlægning af Rønnes 2 folkeskoler | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 24. april 2024 10:10
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Høringssvar - sammenlægning af Rønnes 2 folkeskoler | Skole

Jeg er mor til en dreng i 2. klasse på Søndermarksskolen.

Jeg har fulgt processen af forslaget om sammenlægningen og står stadig helt uforstående for, hvorfor der ikke er lavet beregninger på hvad de økonomiske konsekvenser (mer udgifterne) vil være. Her tænker jeg både på de børn der ikke trives i forvejen, men også de børn som vil blive ramt af deres ramme bliver anderledes og måske uvis, alt efter hvilket scenarie der bliver valgt. Ved klasseoptimering er jeg bekymret for om der er øje for især de børn som har brug for ekstra opmærksomhed - det ved jeg, at der er flere der har!

Scenarie A: Jeg ser praktisk en trafikal udfordring med alle de små børn som skal afleveres hver morgen og hentes om eftermiddagen på søndermarksskolen - der er i forvejen pres på, og jeg tænker det er uundgåeligt at der vil økonomi spille ind. Samtidig vil de mindre børn ikke have de store at spejle sig i og sidst men ikke mindst; det vil ikke blive ét langt sammenhængende skoleforløb. Samtidig vil jeg være enormt bekymret for hurtigere dannelse af subkultur hvor misbrug vil være i større omfang hvis man placerer alle de store sammen på én skole.

Scenarie B:

Her er min bekymring at søskende ikke nødvendigvis kommer til at gå på samme skole - igen tænker jeg at det vil for nogle, øge mulighed for mistrivsel grundet utryghed. Man kan heller ikke vide om barnet skal skifte skole ved sammenlægningen OG ej heller om der skal skiftes undervejs - igen øget mulighed for mistrivsel!

Jeg tror simpelthen ikke på at sammenlægningen vil spare penge på den lange bane! Det er uundgåeligt at der ville skulle bruges penge på ændringer på de to forskellige matrikler + trafik + det vigtigste af alt: de børn som vil blive ramt psykisk af ændringerne!

Jeg håber virkelig at kommunalbestyrelsen vil være lyttende og mere undersøgende på, om det virkelig vil være en besparelse - for jeg er helt med på, at ingen ønsker at gøre det svært for vores børn og at det handler om økonomi.

Venligst

Diana V. Hansen

Høringsbrev vedr. Skolesammenlægning

Vi vil i dette brev komme med vores bekymringer omkring planlægning af en evt sammenlægning. Brevet er i punktform, da der er bekymringer på en masse aspekter.

- Vi er, som forældre, meget bekymrede på vores børns vegne over denne planlagte skolesammenlægning. Vi er bekymrede for, at børnenes trivsel bliver dårlig, da de måske kan risikere at skifte klasse og i værste fald skole flere gange i deres skoleperiode. Dette vil gøre dem usikre hvert år, da de ikke ved hvor de skal gå i skole og med hvem. Vil de miste deres kammerater, deres lærer, deres skole?? - Dette er der heller ingen voksne mennesker der vil kunne klare i længden på nogen anden arbejdsplads- Og det kommer kommunen til at byde børnene, hvis det står til politikerne!

Klassedynamikker vil hvert år komme på prøve, da børn skal bruge ret meget tid på, at lære de andre børn og voksne at kende og finde deres rolle i klassen. For derefter, måske, skulle flytte igen. Dette kan man jo risikere, og stakkels de børn det kommer til at ske for!

- Vi bekymrer os også over, at børnene kommer til at lide under lærerskift og uengagerede lærere. Hvis en lærer kan blive flyttet rundt, lægger denne så sjæl i klassens trivsel 100%?- Det er vi ikke sikre på.
- Vi kan ligeledes være bekymrede over scenarie A da miljøet risikerer at blive hårdt i udskolingskolen. At en udskolingskole skal ligge tæt på Campus, føler vi som forældre ikke er trygt, fordi vores børn kommer tættere på evt. stoffer og andre problemstillinger som de ikke er gamle nok til at håndtere.

En indskolingskole er heller ikke problemfrit. Ligesom et hårdt miljø, når man er større, ligeledes kan miljøet være hårdt når man er lille. Dette viser sig blot på andre måder. De små børn skal kunne føle sig trygge ved at gå i skole. De små børn kræver flere opmærksomme voksne som kan tage sig af de konflikter de 6- 11årige nu kan have. Dette kræver meget af voksne!

- Herunder bliver der også trafikale problemer, når alle de mindste skal afleveres om morgenen på én skole. Vi ved at, hvis der skal laves om på parkering eller andet, er det fra en anden "pengekasse", men i sidste ende er det jo Bornholms Regionskommune der betaler, og så skal man måske bare overveje om man sparer i lænden.
- Vi kan undre os over, hvorfor det KUN er vores to skoler der skal betale for det der skal spares? Hvorfor skal der laves A og B skoler? Vi vil så gerne have at folk skal flytte til øen, men vil ikke gøre det attraktivt i Rønne. Kunne man måske regne på, at alle skoler skulle spare lidt hver især? Ipads- Hvorfor har hver skole ikke bare et- to klassesæt? Dette ville også hjælpe på udgifter til reparationer. Mad-skolen på Paradisbakkeskolen, som virkelig er en dyr post og vi kunne blive ved. Vi synes det lugter lidt af politikere som ikke har børn i netop disse to skoler, men det er jo bare noget vi tænker og tror.

- Lærerflugt fra Rønneskolerne da arbejdsmiljøet ikke er holdbart og tilfredsstillende.
- Vi er forundrede over, at regnestykket ikke er blevet gjort op og blevet fremvist, og at man bare gætter sig til hvordan disse scenarier vil se ud. At man først skal se resultatet når dette vanvid er i gang er ikke i orden.

Vi føler der bliver gamblet med vores børn!

Hilsen

Forældrerådet i 4.kl

Søndermarksskolen

Høringssvar - Sammenlægning af Rønnes to folkeskoler

Som forældre til børn i henholdsvis 5. klasse, 2. klasse og et kommende skolebarn med skolestart aug. 2024 skriver vi hermed vores høringssvar i forhold til sammenlægningen af rønneskolerne til en skole.

Med en kommende sammenlægning af rønneskolerne, forudser vi, at mange forældre vælger at tage deres børn ud af folkeskolen, for at flytte dem til fri- eller privatskolerne. En flugt fra en i forvejen presset folkeskole.

Da vores første barn startede på Søndermarksskolen i august 2018, havde vi på intet tidspunkt tænkt at vores børn *ikke* skulle gå på en folkeskole. Tanken havde slet ikke strejftet os- ikke før nu- med al den usikkerhed omkring den overordnede skolestruktur med sammenlægning af to rønneskoler til en, er tanken ikke længere fjern, men rykket tættere på. Hvilket er meget ærgerligt, idet vi i bund og grund ønsker at støtte op om folkeskolen, men for megen uro skaber utryghed og mistrivsel blandt børn som voksne.

Gør Folkeskolen ATTRAKTIV

Bornholms regions kommune er en presset kommune på alle områder. Hvordan kan vi vende det? Bornholm har brug for at tiltrække børnefamilier til øen. Hvis vi på Bornholm skal gøre os forhåbninger om at flere vælger at flytte til Bornholm, og her særligt børnefamilier, så må vi se på hvad vi tilbyder disse tilflyttere. Der er behov for dagtilbud, skoler, boliger, job med mere. Ved at gøre folkeskolerne mere attraktive, fremfor kun at tænke i kortsigtede besparelser, kan vi få flere børnefamilie til at flytte til Bornholm. Generelt få flere tilfredse børn, forældre og medarbejdere på Bornholm. Det handler om børnenes trivsel og fremtid.

SCENARIO B FREMFOR SCENARIO A

Hvis vi skal pege på en af sammenlægningsforslagene, så bliver det **B**, i det strukturen overordnet set ligner den nuværende med 0-9. klasse. Vi ønsker for vores børn (så vidt det er mulig) et sammenhængende skoleforløb. Med hensyn til klasseoptimering, så vi gerne at overblikket over elevtal og antal klasser var op til skoleledelsen og medarbejderne. At skære i tildelingspuljen BSU-21 og BSU-22 vil være at fjerne elastikken og lave unødvendigt indgreb.

Vi frygter at hvis man vælger A, så bliver det meget store årgange, og hvis Søndermarksskolen skal kunne rumme alle børnene på Fritos arealer, er der simpelthen ikke plads. Det vil kræve mere organisering og strukturering at bevare overblikket som pædagogisk medarbejder i en fritidsordning med dobbelt så mange børn. Det vil ligeledes gå ud over den nære relation mellem pædagog og barn, idet man kan frygte at pædagogerne får sværere ved at gribe de børn, der har det svært i skolen. Der kommer højst sandsynlig flere børn med mistrivsel, der har brug for ekstra støtte til at navigere i så store fællesskaber.

Dato: 25/4-2024

25. APRIL 2024

Camilla Olsen Ivarsson

Camilla O.

Rolf Haslund Jensen

Høringssvar vedr. det fremlagte forslag om ny skolestruktur ved Rønne skolerne

Efter at have fulgt med i pressen helt fra start da skolesammenlægningen blev præsenteret som en del af budgetforliget for 2024, og at have deltaget i diverse møder vedr. skolesammenlægning i Rønne, sidder vi tilbage med en fornemmelse af at hele denne proces har været forhastet i en sådan grad, at det i meget stor stil, kommer til at gå ud over elever og lærer og i sidste ende i de mange små familier dette kommer til at berøre. Vi kan forstå at man ikke har lavet et skøn på hvad en lærer der langtidssygemeldes som følge af dette, og må erstattes af en vikar i perioden koster, eller hvad et barn i mistrivsel kan koste i kroner og ører. Disse tal bør sættes op mod den forventede besparelse denne spare øvelse forventes at til veje bringe.

Denne sammenlægning og klasseoptimering om man vælger scenarie A eller B Vil komme til at berører så mange børn og unge mennesker, hvor risikoen for deres sociale og faglige trivsel vil være i spil.

Det er bestemt ikke børnenes tarv, at man flytter børn mellem matrikler, bryder op i eksisterende venskaber, relationer og klasse miljøer – det vil i sidste ende være børnene som står tilbage som taberne i denne spare øvelse.

Børn har brug for tryghed og forudsigelighed for at trives og de har brug for at politikerne er med til at skabe rammerne til dette.

Man skal huske på at hvis man gennemfører et af de fremlagte scenarier, så skal der være nogen til at drive det. Og hvis lærer, leder, skolebestyrelser og forældre har bekymringer og ikke kan se sig selv i scenarierne, ja så dør projekt skolesammenlægning. Det vil resultere i elevflugt, og lærerflugt fra det offentlige til det private.

Det er ikke mange år siden der skete en skolesammenlægning i Rønne. En skolesammenlægning som har haft betydning for rigtig mange børns mentale trivsel og udvikling fagligt. Der blev lovet at nu skulle Rønneskolerne have ro – det kræver nemlig rigtig meget energi og god pædagogisk faglighed at opbygge et godt læringsmiljø og skabe god trivsel for en klasse børn. At gennemføre et af de scenarier kommer til på sigt at kræve ekstra ressourcer – ressourcer der koster kommunen penge. For der vil være børn der skal gribes og som falder ud af klassen, eller som i forvejen har det svært og er presset socialt eller fagligt, og måske får det sværere.

Vi kan ikke få os selv til at sige til vores dreng, at han måske skal flyttes over til en anden skole og klasse, væk fra hans kammerater, gode Frito og hans nuværende lærere – velvidende at der udover klasseoptimering også skal spares på lærere området. Vi syntes at fremtiden for vores skoledreng, ret pludseligt ser meget usikker ud.

Det er i forvejen nok det største skift for børn overhovedet at starte i skole – overgangen fra dagtilbud og til skole er forbundet med nye og mange krav til børnene, og at navigerer rundt i de nye fysiske rammer kan og er for mange børn være svært. En god skolestart med nok voksne omkring dem, som kan give dem en tryk tilknytning, ro og guide dem i det daglige gør en kæmpe forskel.

Der er for os ingen af de to scenarier der virker særlig attraktive. Til at begynde med var vi mest for scenarie A, med en stor/lille skole, men vi har svært ved at se muligheden for et barn der ikke har det godt i klassen, og har brug for at skifte skole for hvordan det skal virke, medmindre man kan/vil flytte

sit barn til Hasle eller andre folkeskoler på øen. Desuden har man ikke i samme grad som i scenarie B, muligheden for at rulle denne model tilbage, hvis man fandt pengene fremadrettet, eller hvis denne model ikke virker, da man her er låst med en indskoling og en udskolings afdeling på to forskellige matrikler.

Scenarie B virker mere attraktiv end scenarie A, da man har to skoler med spor fra 0-9 klasse. Her vil et barn i mistrivsel have mulighed for at kunne flytte til den anden Rønne skole. Dog har dette scenarie den ulempe, at børn vil kunne blive tvunget til at flytte matrikel ved hvert skole år, hvis man går i en årgang, der ligger på vippen til at kunne optimeres økonomisk hvert år. Dette vil helt sikkert medføre en del mistrivsel for børnene og ikke mindst lærerne der skal gribe børnene bagefter, så regnestykket kan gå op!

Det eneste attraktive scenarie vi har hørt om, er kommet fra de to skolebestyrelser, og er i pressen omtalt som scenarie C. Dette virker som det bedste af de onder der er. Her har vi forstået at scenarie C betyder to skoler fra 0. – 9. klasse, hvor man optimerer fra start i 0. klasse, og først igen i 6. klasse. På denne måde kan man forhåbentlig mindske dem der frygter at blive flyttet til en anden klasse, eller til en anden matrikel hvert år.

Håbet herfra er dog at kommunalbestyrelsen vågner op og ruller denne besparelse tilbage, der skal indføres i et valgår da det virker helt forkert at spare så få penge på noget der kommer til at påvirke en forholdsvis stor procentdel af Bornholms befolkning, og ikke mindst en anseelig andel af de børn der går på de Bornholmske folkeskoler.

Med venlig hilsen Henrik D. Fuglsang og Rikke Blangshøj

From: Camilla Julie Andersen on behalf of Sikkerpost, Skole
Sent: Fri, 26 Apr 2024 08:32:38 +0200
To: Julie Kjær Johansen; Nikita Thiesen Volqvartzen
Subject: VS: Høringssvar vedr Ét skoledistrikt i Rønne | Skole
Attachments: memometadata.xml

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>
Sendt: 25. april 2024 20:38
Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>
Emne: Høringssvar vedr Ét skoledistrikt i Rønne | Skole

Vi er som forældre til på nuværende tidspunkt et barn og i 25/26 to børn på Søndermarksskolen stærk bekymret over beslutningen om at sammenlægge de to skoler i Rønne, da det jo er set før hvor store konsekvenser det har for børnene og deres trivsel.

Vi er meget uforstående overfor hvordan man kan tage en beslutning som vil påvirke vores børns trivsel og fremtid så meget på et grundlag hvor der tilsyneladende når man spørger ikke er regnet på hvor mange efterfølgende udgifter der vil komme til at støtte de børn der ikke kan rumme disse omvæltninger i deres liv. Når der kun er regnet på hvad der kan spares har man jo kun halvdelen af regnestykket, hvilket vi ikke mener man kan tage en beslutning ud fra.

Venlig hilsen

Martin og Sandie Schou Kofod

Hørings svar ang. "ét skoledistrikt Rønne".

Jeg ser nogle generelle problematikker i at man overhovedet går ind og spare på skoleområdet, da det kan give en del konsekvenser på sigt, og som kan komme til at blive dyrere og mere besværligt at løse.

Jeg er nervøs for, om det skaber større mistrivsel blandt børnene og de unge, som bliver bekosteligt for både barn, forældre og kommunen på sigt. Større mistrivsel blandt den enkelte kan komme til at blive en bekostelig affære for kommunen, især hvis der skal bruges flere økonomiske midler til udredelser, indsatser og generelt mere hjælp til børn og deres forældre.

Folkeskolens fornemmeste opgave, er jo at få det største potentiale ud af hvert enkelt barn. Og når der fyldes 28 børn ind i et klasselokale, tror jeg at det bliver en stor udfordring.

En pointe er også, at det faktisk ikke kun er børnene det går ud over – men også personale. Jeg er bekymret over de lærer og pædagoger der skal kastes rundt (igen). Det er ikke første gang at man har måtte omrokere og flytte rundt på personale, og jeg husker tydeligt fra dengang Østre skole måtte lukke – at der var en længere årrække, hvor lærer og pædagoger også var i mistrivsel eller kede af den måde det hele var sket på.

I princippet er jeg enig i, at man ikke behøves "frit skolevalg" og at man fint kan høre til et skoledistrikt. Men når det så er sagt, så mener jeg ikke, at det kun skal gælde for Rønne skolerne. Jeg mener heller ikke, at man kun kan "klasseoptimere" i Rønne, når det handler om besparelser. Hvis vi skal løfte i samlet flok, så bør det bør gælde for hele øen.

Jeg vil ikke sige, at jeg har det særlig godt med hele det her spareforslag – men, hvis jeg skal støtte ét af dem, vil det blive *skolebestyrelsens forslag, C*, da jeg mener at det er den bedste løsning ud af det vi har.

Jeg ved godt, at politikkerne står overfor nogle rigtig svære valg og pengene er små – men jeg vil bare bede dem om at huske, at det er Bornholms fremtid der er på spil. Og i ved alle, at vores børn er vores fremtid.

Venlig hilsen

En bekymret forældre, Kim Fuglsang.

Høringsvar fra personalet på Søndermarksskolen vedr. skolesammenlægning af Rønneskolerne.

Sammenlægningen generelt:

Vi vil gerne starte med at slå fast, at vi på ingen måde støtter op om sammenlægning af Rønneskolerne. Vi står med følelsen af, at det skal ske på et uoplyst grundlag, uden beregninger af hvad det kommer til at koste, både rent økonomisk nu og fremadrettet, men endnu vigtigere hvad det vil koste rent menneskeligt. Vi vil altså stille spørgsmålstegn ved den økonomiske besparelse, når alle forhold er medregnet. Vi ser derfor allerhelst at sammenlægningen af Rønneskolerne tages af bordet.

Hvis vi så skal forholde os til de 2 konkrete forslag (scenarie A og B), samt det 3. forslag fra den samlede forældrebestyrelse på Åvangsskolen og Søndermarksskolen (Scenarie C) har vi følgende kommentarer.

- Da økonomien er grunden til planerne om et skoledistrikt i Rønne kan vi nu tage luften lidt ud af ballonen, da der pt. er en langt mindre besparelse ved klasseoptimering som nu ikke kan forventes på 8.årgange i år 2025, da der som det ser ud nu allerede forventes klasseoptimering på flere årgange i år 2024. **Det må medføre en betydelig nedjustering af den forventet besparelse i år 2025 ved sammenlægning af skolerne.**
- Vi er stærkt bekymrede for hvad klasseoptimeringen vil betyde for børn, pædagoger og lærere.
- Der vil skulle bruges mange ressourcer og meget energi på at opbygge sociale relationer børn imellem/børn og voksne imellem/ ansatte og forældre imellem, inden der vil kunne være fokus på udvikling og faglighed.
- Vi synes ikke nogen af scenarierne er i børnenes interesse eller på nogen måde er børnenes tarv.
- En sammenlægning vil føre mange økonomiske og menneskelige omkostninger med sig. Vi er flere ansatte som ved sidste sammenlægning af Rønneskolerne oplevede rigtig mange børn der havde det svært. Det tog flere år at indføre en ny kultur, før børn, forældre og ansatte igen kunne være trygge, i trivsel og arbejde målrettet med udvikling. Dette da der blev arbejdet intenst med mistrivsel. Flere børn i mistrivsel kræver flere ressourcer fra de voksne.
- Vi har en bekymring om hvad det kan føre med sig af eventuelle sygemeldinger eller opsigelser fra personale afledt af de konsekvenser det fører med sig. En bekymring om det fremadrettet er muligt at tiltrække kvalificeret arbejdskraft i form af faglig dygtige pædagoger og lærere. Dette når arbejdsvilkårene både som pædagog og lærer bliver SÅ kraftig forringede.
- I fht. ledelsen, er vi bekymrede for hvad det vil betyde med en samlet ledelse og hvad det kan føre med sig for ledelsen af ekstra arbejdsopgaver og menneskelige omkostninger. Kan alt nås og vil vi som personalegruppe stå tilbage med en ledelse der (i mangel på tid) ikke er synlig og tilgængelig og kan ledelsen nå hele vejen rundt. Kan

ledelsen nå alle de opgaver og sager der er vedrørende børn og vil der skulle ske en uhensigtsmæssig prioritering i sagerne/børnene på grund af mængden af opgaver?

- **Men mest af alt er vi bekymrede for, at vi som lærere og pædagoger vil stå med en oplevelse af, ikke at kunne gøre vores job godt nok og det er ingen tjent med i længden, hverken børn eller voksne. På den lange bane vil mistriksel hos både børn og personale koste kommunen mange flere penge.**

Særlige bekymringer ved scenarie A

- To kulturer skal blive til en når to skoler lægges sammen. Det kræver ressourcer og er ikke noget man kan forvente bare kører af sig selv. Da Østre skole blev nedlagt og vi skulle skabe et nyt fællesskab og en ny kultur blandt personalet blev der brugt ressourcer på ekstra personalemøder, udefrakommende konsulent samt tid og rum til at lære hinanden at kende, for at sikre at det blev en samlet personalegruppe. Dette kan vi ikke se at der skulle være afsat midler til, hvilket er en stor bekymring. Vi har brugt de sidste 7 år på at opbygge en personalegruppe og danne en kultur samt lave visioner, et arbejde som hermed vil være spildt.
- Jo flere børn i klasserne, jo flere kan gå under radaren. Hvordan sikrer vi os at alle børn bliver set og hvordan skaber vi en fysisk ramme og pædagogisk fællesskab som alle kan indgå i?
- Scenariet vil påvirke alle medarbejdere i og med at der vil være mange der skal skifte matrikel, hvilket vil bryde eksisterende teams op. Det vil betyde at der skal arbejdes med at danne relationer og kultur medarbejderne imellem på begge afdelinger, som vil have en direkte indflydelse på muligheden for at støtte de nye børnefællesskaber ift. relationsdannelse og nye klassekulturer. Fokus vil igen gå fra undervisning og forberedelse og dermed have stor betydning for fagligheden i en lang periode.
- Det anslås af Administration og Rådgivning at omkring halvdelen af eleverne på de to nuværende skoler i Rønne vil blive berørt af et nødvendigt matrikelskift ved skolestarten 2025. Vi vurderer at alle børn på begge skoler vil blive berørt, da en så stor omvæltning nødvendigvis vil kunne mærkes også for dem der "kun" er indirekte påvirket af sammenlægningen.
- På afdelingen for 6. – 9. kl. vil der blive skabt et stort ungemiljø. Det øger i vores optik risikoen for at der skabes subkulturer og fællesskaber omkring eksempelvis alkohol, euforiserende stoffer, skolefravær mm. Det vil potentielt kræve mange ressourcer fra såvel skolen som Skole-familierådgivere, Gadeplan, SSP, PPR, Uddannelsesvejledere, sagsbehandlere m.fl. Igen ser vi det som vigtigt, at der fra start afsættes betydelige ressourcer til disse indsatser, for at undgå de negative konsekvenser.
- De nuværende faciliteter på udearealerne kan ikke bære den mængde af mindre børn der vil skulle være på Søndermarksskolen. Der bør derfor beregnes, hvad det vil koste af flytte legeredskaber/legeplads fra Åvangsskolen til Søndermarksskolen.

- De nuværende indendørs faciliteter på Søndermarksskolen er ikke indrettet til at rumme så mange indskolingsbørn.
- Vi mener at man bør have et fokus på faglokalernes kvalitet på Åvangsskolen. Den økonomiske håndsrækning til at forbedre faglokaler, der i øjeblikket omtales fra regeringens side, er i vores optik ikke penge man kan være sikre på at få.
- **Særlige bekymringer ved scenarie B**
- Udover det matrikelskift der for nogle vil være i august 2025, vil der hvert år være en risiko for at børn skal skifte matrikel ift. klasseoptimeringer eller klassesdelinger. Vi anerkender at det ikke vil være alle årgange der er i risiko hvert år. Til gengæld må man formode at der vil være årgange der bliver til "vippeårgange", hvor der ikke skal så mange nye børn, eller børn der flytter til for at årgangen skal optimeres eller deles. For vippeårgangene vil det have væsentlig indflydelse på deres trivsel og skolegang i det hele taget, når man ikke kan være sikker på hvem man går i klasse med og hvor man går i skole fra år til år. Selvom det tilstræbes, at eleven - i videst muligt omfang - får et sammenhængende skoleforløb på samme afdeling fra 0.-9. årgang, kan man i dette scenarie ikke garantere noget og dermed ikke fjerne usikkerheden for børnene og deres forældre.

Kommentarer til scenarie C

- Vi tror på kvaliteten i den hele, selvstændige og sammenhængende skole, med tryghed for børn, forældre og medarbejdere. Derfor er vi grundlæggende uenige i forslaget om sammenlægningen af de to skoledistrikter i Rønne til et.
- Scenarie C tager udgangspunkt i scenarie B. Her vil der være to afdelinger med årgange fra 0. til 9. kl. Optimering vil her ske på tværs af matriklerne ved indskrivning til 0. kl. og i overgangen til 6. kl. På denne måde sikres en forudsigelighed og tryghed allerede fra indskrivning.

Med venlig hilsen

Personalet på Søndermarksskolen

Høringssvar fra personalet i Frito, SFO'en ved Søndermarksskolen vedr. skolesammenlægning af Rønneskolerne.

Vi vil gerne starte med at slå fast, at vi på ingen måde synes det er en god idé med en sammenlægning af Rønneskolerne. Vi står med følelsen af, at det skal ske på et uoplyst grundlag, uden beregninger af hvad det kommer til at koste, både rent økonomisk nu og fremadrettet, men endnu vigtigere hvad det vil koste rent menneskeligt nu og fremadrettet. Vi så derfor allerhelst at sammenlægningen af Rønneskolerne tages af bordet.

Vi er på Bornholm indehavere af den kedelige "fornøjelse" at have en del af den største mistrivsel blandt børn og unge, set i fht. resten af Danmark.

Med dette udgangspunkt laves der så yderligere besparelser på børn og unge området. Der er allerede nu skåret i sundhedsplejen, PPR, det gule team, som alle er forebyggende indsatser i fht. børn og unges trivsel med dertilhørende øget risiko for mistrivsel.

Dertil skal lægges de generelle besparelser på skoleområdet på Bornholm og oveni dette så en yderligere besparelse på Rønneskolerne.

Samtidig har man valgt at ændre i kommunens centerstruktur og gå fra 10 til 7 centre, hvor center for skole ændres til center for børn og læring. Dette center skal fremadrettet rumme hele skoleområdet, daginstitutionsområdet, PPR og sundhedsplejen.

Hvis vi så skal forholde os til de 2 konkrete forslag (scenarie A og B), samt det 3. forslag fra den samlede forældrebestyrelse på Åvangsskolen og Søndermarksskolen (Scenarie C) har vi følgende kommentarer.

Generelle bekymringer ved alle 3 Scenarier

- Vi er stærkt bekymrede for hvad klasseoptimeringen vil betyde for børn, pædagoger og vores kollegaer lærerne i skoledelen.
- Der vil skulle bruges meget energi op på at opbygge sociale relationer børn imellem/børn og voksne imellem/ ansatte og forældre imellem, inden der vil kunne være fokus på udvikling og faglighed.

- Vi synes ikke nogen af scenarierne er i børnenes interesse eller på nogen måde er børnenes tarv.
- En sammenlægning vil føre mange økonomiske og menneskelige omkostninger med sig. Vi er flere ansatte som ved sidste sammenlægning af Rønneskolerne oplevede rigtig mange børn der havde det svært. Samt at det tog godt 5 år at indføre en ny kultur, før børn, forældre og ansatte igen kunne være trygge, i trivsel og arbejde målrettet med udvikling. Dette da der blev arbejdet intenst med mistrivsel. Flere børn i mistrivsel kræver flere ressourcer fra de voksne.
- Vi har en bekymring om hvad det kan føre med sig af eventuelle sygdommeldinger eller opsigelser fra personale afledt af de konsekvenser det fører med sig. En bekymring om det fremadrettet er muligt at tiltrække kvalificeret arbejdskraft i form af faglig dygtige pædagoger og lærere. Dette når arbejdsvilkårene både som pædagog og lærer bliver SÅ kraftig forringede.
- I fht. ledelsen, er vi bekymrede for hvad det vil betyde med en samlet ledelse og hvad det kan føre med sig for ledelsen af ekstra arbejdsopgaver og menneskelige omkostninger. Kan alt nås og vil vi som personalegruppe stå tilbage med en ledelse der (i mangel på tid) ikke er synlig og tilgængelig og kan ledelsen nå hele vejen rundt. Kan ledelsen nå alle de opgaver og sager der er vedrørende børn og vil der skulle ske en uhensigtsmæssig prioritering i sagerne/børnene på grund af mængden af opgaver?
- **Men mest af alt er vi, når vi tage udgangspunkt i os selv, bekymrede for at vi som pædagoger og lærere vil stå med en oplevelse af, ikke at kunne gøre vores job godt nok og det er ingen tjent med i længden, hverken børn eller voksne.**

Frito har de sidste 2 år haft vokseværk, i skoleåret 2021/22 var der 130 børn indmeldt i Frito, i skoleåret 2022/23 steg det til 170 børn og i indeværende skoleår var vi ved skolestart 200 børn indmeldt i Frito. Vi har derfor de sidste par år arbejdet med at tilpasse vores fysiske rammer, vores daglige struktur, tilbud af aktiviteter, traditioner, personalegruppen – dette af ren nødvendighed da der er ting der skal og må gøres anderledes når børnetallet ændrer sig så drastisk.

Vi er glade og stolte over, at kunne tilbyde børn, forældre og medarbejdere ”verdens bedste Frito – stedet vi ikke vil hjem fra”.

MEN vi har også nået en grænse for hvad Frito kan rumme i fht. antallet af børn og det er i lyset af dette, at vi forholder os til scenarie A.

Særlige bekymringer ved scenarie A

- **Bekymring omkring størrelsen af Frito.** Det vil kræve en omstrukturering i forhold til den måde vi arbejder på. Nye opdelinger, da det ikke er fysisk muligt, at have en samlet SFO med 350 børn på Søndermarksskolen, ligesom det ikke på nogen måde er muligt at danne relationer til det enkelte barn i så stort et forum. Hvor vi nu er samlet på tværs af årgange forudser vi, at det vil være nødvendigt at dele børnene op i 2 afdelinger. Det vil medføre en kæmpe ændring i arbejds gange mm. Ligesom det vil medføre en forringelse af normeringen. Det vil f.eks. kræve flere voksne til opgaver som at forberede eftermiddagsmåltid, da det vil være i 2 grupper. Det vil kræver flere voksne ansvarlig for at holde styr på aftale om børn/sende hjem/til bus/tage telefon.. – alt sammen praktiske opgaver som vil tage tid fra det pædagogiske arbejde med børnene.
- Bekymring i forhold til brug af lokaler som i deres nuværende form ikke kan gøre det ud for Frito lokaler. Frito`s nuværende lokaler er Frito`s egne lokaler og er nøje indrettet efter grundige pædagogiske overvejelser og refleksioner. Ved en sammenlægning tænkes diverse lokaler, formentlig uden økonomi til indretning? Ligesom faglokaler tænkes ind som "låne lokaler" til Frito? Lokaler som vi på ingen måde har mulighed for, at indrette til det der er behov for.
- Ligesom vi har en særlig bekymring i fht. at kunne benytte gymnastiksalen på daglig basis. Dette er allerede et behov vi har og noget vi gør, men hvordan skal vi kunne gøre dette med så mange flere børn? Med 2 afdelinger?
- I en nødvendig opdeling af børnene vil muligheden for at lege på tværs af årgangene gå tabt. Barndommens gade som vi voksne kender til, muligheden for at spejle sig i de ældre børn, muligheden for at være den store, alt dette går tabt.
- Ved så mange børn samlet er det svært som personale at have et kendskab til alle børn, ligesom det ikke er muligt at lave relations dannelse til det enkelte barn.
- Ved mistrivsel/behov for skoleskift fratager man børn muligheden for at kunne skifte til en anden folkeskole i byen.
- To kulturer skal blive til en når to sfo'er lægges sammen. Det kræver ressourcer og er ikke noget man kan forvente bare kører af sig selv. Da Østre skole blev nedlagt og vi skulle skabe et nyt fællesskab og en ny kultur blandt personalet blev der brugt ressourcer på ekstra personale møder, udefrakommende konsulent samt tid og rum til at lære hinanden at kende, for at sikre at det blev en samlet personalegruppe. Dette kan vi ikke se at der skulle være afsat midler til, hvilket er en stor bekymring.
- Hvad med ledelse? I Frito har vi en daglig leder/koordinator, hvad bliver hendes/den rolle fremadrettet? Vi ser et ekstrastort behov for faglig ledelse tæt på i en forandringsproces, ligesom vi ser en bekymring i fht. arbejdsmængden.
- Børnenes perspektiv. Hvad fører det med sig hos børnene? Både selve forandringen men også bare tanken om at de muligvis skal flytte.

- Jo flere børn, jo flere kan gå under radaren. Hvordan sikrer vi os at alle børn bliver set og hvordan skaber vi en fysisk ramme og pædagogisk fællesskab som alle kan indgå i?
- **Hvad med de børn som er særligt udfordrede?** De børn som har udviklingsdiagnoser i form af ADHD, ADD, Autisme. De børn som af forskellige årsager er ramt af angst, mistrivsel? De børn som har livsvilkår, der gør, at de har behov for en ekstra/særlig indsats? I SFOén er vi ikke tildelt ekstra ressourcer til dette, de sociale normeringer kommer ikke alle SFOer til gode. Når klokken slår 13.05 og skoledagen er slut, når dagens sociale batteri er brugt op og eftermiddagen i Frito starter, hvordan skaber vi så et tilbud vi kan være bekendt til disse børn? Hvordan tager vi hånd om det øgede konfliktniveau, som der er omkring disse børn, simpelthen fordi deres batteri er afladet for dagen og der er behov for særlig pædagogisk støtte/særlige hensyn/fysiske rammer som kan imødekomme deres behov?

Særlige bekymringer vedrørende scenarie B

- For Frito er scenarie B ikke ligeså indgribende som scenarie A, dette da både børnene og personalets dagligdag i store træk vil være muligt på samme måde som i dag.
 - Dog har vi stadigvæk en stor bekymring for børn og personale i skoledelen og hvad det trækker med sig af spor grundet klasseoptimering og generelle besparelser.
 - Ligesom tanken om, at flytte børn ved klasseoptimering fremadrettet efter august 2025 mellem de 2 matrikler er yderst uhensigtsmæssig. Dette tænker vi dog der kan tages mere og bedre hensyn til via scenarie C.
 - Optimer i august 2025, afskaf det frie skolevalg, så det enkelte barn indskrives på den matrikel skole, hvor der fremadrettet er plads, hermed skal der ikke optimeres på tværs af matrikler i tide og utide.
- **Det vil stadigvæk være vores anbefaling, skolesammenlægningen bliver trukket af bordet. Hvis dette ikke kan lade sig gøre er scenarie C at foretrække og dernæst scenarie B, vi vil igen gøre opmærksom på hvor uhensigtsmæssig vi synes scenarie A er for alle.**

Mange tanker og bekymringer fra personalet i Frito, SFOèn på Søndermarksskolen.

Vedr. sammenlægning af Søndermarksskolen og Åvangskolen

I forbindelse med skolesammenlægningen i Rønne har de tilknyttede PPR-medarbejdere sat sig sammen med intention om at drøfte og tilkendegive bekymringer samt opmærksomhedspunkter.

Med reference til tidligere skolesammenlægning, er der generel bekymring i forbindelse med nært forestående skolesammenlægning.

Der blev i forbindelse med Østre-sammenlægningen genereret et stort antal børn og unge, som oplevede mistrivselproblematikker af forskellige karakter og sværhedsgrad, hvilket har resulteret i en betydelig arbejdsmængde på tværs af PPR og Børne-, Unge- og Familiekontakten, tidligere Det Gule Team. Disse børn og unge fylder fortsat, også i indeværende skoleår. Det handler typisk om børn, som har oplevet gentagende skift i klassekammerater, lærere og pædagoger og fysiske rammer, hvilket har resulteret i, at deres skolegang har været præget af gentagende markante opbrud samt manglende sammenhæng, stabilitet og tryghed.

I forbindelse med nært forestående skolesammenlægning opfordrer vi på det kraftigste til, at man er på forkant med og har en plan for, hvordan der tages hånd om de børn og unge der bliver ramt af sammenlægningen, således at fællesskaber, venskaber og oplevelse af mening med skolelivet bevares. Der skal være øje for den individuelle, relationelle samt faglige trivsel hos eleverne, både når sammenlægningen finder steder, samt når skift af anden karakter finder sted i forlængelse af ønsket om løbende klasseoptimering, som muliggøres af sammenlægningen.

Vi savner en eksplicit forholde sig til elever med støttebehov. I forbindelse med **Scenarie A** vil der være et skift, i både voksne og i fysiske rammer mellem 5. og 6. klassetrin. Vi ved, at det for disse elever er utrolig vigtigt med stabilitet, tydelighed og ensartethed, og at skift og brud påvirker særligt disse elever negativt, og potentielt i stort omfang. I forbindelse med **Scenarie B** ses store skift i mindre grad, til gengæld ses potentialet for mange mindre skift.

Ligeledes savner vi, at man mere eksplicit forholder sig til mellemformen 'dynamiske læringsfællesskaber' i forbindelse med sammenlægningsplanerne. Dette er en klasseform, som blandt andet stiller loft for elevantal, hvis den pædagogiske og læringsmæssige kvalitet skal kunne bibeholdes – specielt for de støttehavende elever. Ønsket om at klasseoptimere og ønsket om at bevare mellemformen 'dynamiske læringsfællesskaber' kan således på visse punkter have modsatrettet interesser.

Der vil i forbindelse med en sammenlægning af typen **Scenarie A** være behov for, at en tydelig køreplan for, hvordan skiftet mellem 5. og 6. klassetrin skal foregå. Afhængig af, hvordan dette skift gøres, kan det være af betydelig karakter, da både lærerteam, fysiske rammer og potentielt klassekammerater kan blive skiftet. Dette kan i yderste instans sammenlignes med et kollektivt skoleskift. Det vil derfor være forventeligt, at et sådan skift kan medføre en bred vifte af reaktioner fra elevernes side. Det vil være utopisk at forvente, at de etablerede fællesskaber rykker med fra en matrikel til en anden, upåvirkede.

Vi vil gerne fremhæve et fokus på det relationelle arbejde i forbindelse med denne overgang. Herved menes en prioritering af, at eleverne på en form for konsistent basis i løbet af 5. klassetrin, stifter bekendtskab med fremtidige voksne og lokaler på Åvang-matriklen, for at undgå at eleverne står i noget komplet nyt i starten af 6. klassetrin. I forbindelse med sammenlægningen ønsker vi at gøre opmærksom på et fokuspunkt i forhold til samarbejdet mellem skolen/skolerne og PPR, og indirekte på PPR's arbejdsgang. På nuværende tidspunkt har hver af skolerne tilknyttet en tale-hørekonsulent og en psykolog.

I forbindelse med en eventuel sammenlægning af typen **Scenarie A**, må der forventes ekstra tid til overlevering PPR-arbejderne imellem, i forbindelse med elevernes matrikelskift mellem 5. og 6. klassetrin hvis den nuværende fordeling af PPR-medarbejdere fastholdes. I langstrakte sager må der forventes et øget behov for genetablering af relationen PPR-medarbejder og elev imellem.

Ligeledes kan man have en formodning om, at skiftet fra en matrikel til en anden vil genere yderligere arbejdsopgaver for PPR-medarbejderne.

I forbindelse med en eventuel sammenlægning af typen **Scenarie B** vil der være behov for, at man forholder sig til, hvordan distribueringen af PPR-medarbejderne skal være. Herfra ses der umiddelbart to muligheder:

- PPR-medarbejderne fordeles pr. matrikel; som det er nu. Hvis skolen forbeholder sig retten til frit at rykke eleverne på tværs af matriklerne i forbindelse med klasse-optimering, kan dette betyde, at sager skifter hænder løbende. Dette kan medføre opbrud i sagsgang, potentielt mange skift mellem fagpersoner, samt øget tidsforbrug på overleveringer, sags(gen-)opstart og relationsdannelse.
- PPR-medarbejderne tilkobles eleven snarere end matriklen, og vil følge eleven uanset hvilken matrikel eleven befinder sig på. Afhængig af den enkelte PPR-medarbejders sagsfordeling på de to matrikler kan denne løsning betyde, at mere af PPR-medarbejderens tid kommer til at gå med transport – hvilket vil være tid, der går fra de logopæd- og psykologfaglige opgaver. Dette giver mindre tid til indsats, undersøgelse med mere, hvilket i sidste ende får betydning for længden af ventelister og ventetid.

Vi er blevet bekendt med et muligt **Scenarie C**, som nævnes i nyhedsindslag fra Tv2 Bornholm d.02 april 2024 Her fremgår det, at **Scenarie C** matcher **Scenarie B**, med den undtagelse, at der kun må ske skift mellem matrikler mellem 5. og 6. klassetrin.

Der nævnes i nyhedsindslaget, at **Scenarie C** også indbefatter, at 10. klasse flytter fysisk lokation til Åvangsskolen. Til trods for, at denne flytning ikke er nævnt i det kommunale oplæg fra BRK' s side, ønsker vi alligevel at tilknytte en kommentar. Særligt vil vi gerne ytre en bekymring for hvordan tilstedeværelsen af 10. klasseelever fra hele øen kan påvirke "de yngste elever" af udskoling (6. / 7. klassetrin), samt hvilken betydning det kan få for 10. klasseeleverne, at komme nærmere Campus. Her tænkes særligt i forhold til hvilket miljø, der kan opstå blandt eleverne.

Med venlig hilsen

Karina Schou Henriksen, Tale-hørekonsulent på Åvangsskolen
 Ketty Birgitte Martin, Tale-hørekonsulent på Søndermarksskolen
 Helle Thora Kristiansen, PPR-psykolog på Åvangsskolen
 Christoffer Roland Jensen, PPR-psykolog på Søndermarksskolen

Hørings svar vedrørende scenarierne ved sammenlægningen af Rønneskolerne til et skoledistrikt.

Sammenlægningen af Rønneskolerne er bygget på et uoplyst grundlag. Politikerne har fra budgetforhandlingerne, hvor distriktskolen i Rønne blev vedtaget, ikke været klar over de konsekvenser en sammenlægning vil medføre.

Uanset det valg Kommunalbestyrelsen har truffet i efteråret og beslutningen der skal tages inden sommerferien, bør man se på hvordan situationen er i august 2024. Det er først her, at man har et overblik over hvor mange klasser/årgange man egentlig kan optimere. Der er en mulighed for, at flere årgange på begge skoler, bliver optimeret allerede fra skoleåret 2024/2025, hvilket vil have en stor økonomisk betydning i forhold til hvor meget der egentlig spares på sammenlægningen. Er vi nede på alene at kunne sammenlægge 3-4 årgange, vil besparelsen være så lille, at man bør overveje om det hele skal skrinlægges. De negative konsekvenser, som også Center for Skole har fremlagt, bliver man nødt til at tillægge vægt og trække hele sammenlægningen tilbage.

Jeg mener at hele sammenlægningen er en konsekvens af, at politikerne ikke har turde at træffe en beslutning for mange år tilbage, hvor det frie skolevalg i Rønne/på Bornholm blev ophævet. Havde man set fremad og reageret, ville klasserne på de to Rønneskoler ikke se ud som de gør i dag.

Ender vi i en situation, hvor politikerne tager en fornuftig beslutning om at trække sammenlægningen tilbage, mener jeg at det er på sin plads at ophæve det frie skolevalg i Rønne. Om ikke andet, vil jeg som forældre ikke være nervøs for om politikerne igen finder på at komme med en så voldsom løsning, på et problem de selv har skabt. Uanset, er det jo ikke børnene der har valgt hvordan virkeligheden ser ud, men dem der skal betale prisen. Fremover vil man så fordele børnene på de to skoler, ud fra hvor der er plads. Man kan jo vælge fra politisk side at fylde skolerne med børn fra distriktet, og udelukke børn udefra, eller indføre de to klasseløfter som skolebestyrelsen også nævner.

I disse tider bør man også overveje hvilket signal man sender til eventuelle tilflyttere, der kommer hertil som familie. ”På Bornholm sparer vi på børnene, når vi lige skal finde de sidste penge”. Jeg kan ikke med ro i sjælen sige til venner ovrefra, at de som børnefamilie skal flytte til øen – og det på trods af, at Bornholm er fantastisk på mange parametre. Man kan ikke sætte et realistisk mål om at øge antallet af tilflyttere/beboere på øen, hvis man bliver ved med at spare på børnene. Alle forældre ved, at de kan gå på kompromis meget langt hen ad vejen, men når det kommer til ens børn, så bliver der nødt til at være visse rammer der er i orden. Det signal man sender ved måden sammenlægningen af Rønneskolerne skal forgå på, sammenholdt med de andre besparelser på børneområdet, er at børnene ikke længere er en prioritet på Bornholm. Farvel børnefamilier!

Ser man på selve sammenlægningen i skoleåret 2025/2026, har man, uanset hvilket scenarie der vælges, ca. 850 børn der skal vænne sig til en ny hverdag. Selvom man ikke er direkte berørt på årgangen, vil uroen på de andre årgange forplante sig på skolerne, fordi også medarbejderne skal vænne sig til en ny virkelighed.

Politikerne, ikke administrationen, ledelsen eller medarbejderne, har et kæmpe ansvar for at dette lander så godt som muligt for de berørte børn. Dette indebærer at afsætte en økonomisk pulje for at

skolen ledelse har mulighed for, at tilføre ekstra ressourcer i hele skoleåret 2025/2026. Jeg ser det som den eneste måde man realistisk kan sikre en nogenlunde start på den beslutning, som politikerne har trukket ned over hovedet på dem.

Det samme gælder medarbejderne, som man ikke kan forvente har mulighed for at løfte opgaven, som ligger ud over det faglige, hvor der i forvejen ligger et kæmpe pres. Folkeskolen som den ser ud i dag, er tvunget til at acceptere en stor del inklusion i form af mange forskellige behov fra børnene. Når man vælger at lægge de to skoler sammen, er muligheden for klasseoptimeringer større, men konsekvensen er også, at der vil være flere elever med særlige behov i hver klasse. Når man så samtidig skærer på tilskuddet til klasser med over 22 elever, får medarbejderne ikke de ekstra ressourcer det kræver at løfte inklusionsopgaven. Skal medarbejderne så samtidig stå for at lette børnenes uro ved skiftet, vil ikke kun fagligheden lide et knæk, men også trivslen og kulturen i de enkelte klasser. Det er set før, at klasser aldrig når at "falde til ro" og skabe en god kultur, hvilket følger dem indtil slutningen af deres folkeskoletid. Konsekvensen kan være skolefravær (koster lærerressourcer = penge), overgang til et tilbud uden for den almindelige folkeskole (pladserne er dyrere = penge), overgang til Heldagsskolen (endnu dyrere = penge). Det også have konsekvenser senere i livet, da hele indstillingen til at gå i skole og troen på sig selv i den sammenhæng, lider et så stort knæk, at man fravælger videre uddannelse, det være sig akademisk eller erhvervsuddannelser.

Scenarierne

Jeg har overvejet scenarie A og B med alle de fordele(??!) og ulemper der er. Uanset hvilke overvejelser der er, når jeg frem til, at man ikke kan forlange at børn skal flytte matrikel i løbet af deres skoletid, medmindre det er fuldstændig klarlagt fra start (som i scenarie A), eller det sker på frivillig basis. Der er ufatteligt mange ulemper ved scenarie A, men for mig er alt hængt op på, at man ikke kan byde børn ned til 6-års alderen, at sidde i den konstante utrygge situation, hvor man ikke ved om man har samme klassekammerater, samme voksne eller samme fysiske lokation fra år til år.

Realistisk set vil man efter den forfærdelige optimering i 2025/2026, nok alene se på nogle få årgange der risikerer at skulle optimere på tværs af matrikler. Til gengæld vil det være de samme årgange der hvert år, medmindre der skal noget drastisk i til- eller fraflytning på årgangen, er i risiko for at skulle optimere. Selvom det eventuelt "kun" er én årgang der er i denne risiko, taler vi om over 50 børn der bliver fastholdt i en konstant utryghed igennem, minimum, flere år af deres skolegang. Det mener jeg simpelthen ikke at man kan byde børn! Skal man se på det koldt og økonomisk, skal man være heldig hvis det alene er et par af disse børn, der vil komme til at koste kommunekassen flere penge i fremtiden, fordi man har tvunget utrygheden ned over dem.

I virkeligheden kan man ikke byde børnene hverken scenarie A eller B!

Ser jeg på scenarie C, mener jeg at man, trods alt, har fundet en mellemting der er til at forholde sig til, både for børn, forældre og medarbejdere. Det frie skolevalg er alligevel røget med hele sammenlægningen, så optimeringen ved indskrivningen, vil ikke ændre på noget der. Men forskellen i forhold til scenarie B er, at både børn og forældre ved, at de har samme matrikel og samme årgangskammerater til og med 5. klasse. Medarbejdere og forældre har dermed mulighed for at forberede børnene på, at der kan ske en forandring i forbindelse med overgangen til 6. klasse. Derefter er der igen ro på. Gør man det sådan, kan forandringen ved indgangen til 6. klasse, være en

begivenhed man ser frem til med spænding, selvom der naturligvis stadig vil være en grad af nervøsitet. Dette vil dog alene være i slutningen af 5. klasse, i stedet for på alle årgangene.

Scenarie C er ikke optimalt, men jeg føler mig tvunget til at pege på denne løsning, hvis jeg ellers kun stilles overfor scenarie A og B. Jeg vil dog stadig påpege, at den omvæltning der vil være i forbindelse med sammenlægningen i 2025/2026, kan have en voldsom indvirkning på mange børns skolegang, og det hjælper scenarie C ikke på!

Man bør droppe optimeringen i 2025/2026, og udrulle sammenlægningen løbende med scenarie C: det frie skolevalg ophæves i Rønne, og der kan ske optimering på tværs af matriklerne ved starten af 6. årgang. Dermed vil de negative konsekvenser blive minimeret, samtidig med at besparelsen vil indtræde løbende—det koster at passe på vores børn!

Jeg mener desuden, at indførelsen af de to klasseløfter er op til politikerne. De to klasseløfter er alene en løsning på, at man i scenarie C ikke risikerer en merudgift som man ikke har indregnet. Så gør det hvis I føler jer mere trygge med den finte (det kunne være rart hvis man tog samme hensyn til vores børn).

Slutteligt vil jeg bede politikerne se længere end til næste budgetår og næste valg. Vi skal have en tryk base for vores børn på sigt, og derfor nytter det ikke noget, at I bruger vores børn til at lappe de huller I selv har skabt. Jeg flytter hellere fra øen, end at lade jer kaste rundt med mine børn!

Venligst

Charlotte, forælder på Søndermarksskolen

Hørings svar ang. skolesammenlægning

Vi ønsker hermed at komme med vores høringssvar angående de foreslåede skolesammenlægninger. Før vi går ind i de scenarier, vil vi gerne give udtryk for vores grundlæggende utilfredshed med selve ideen om skolesammenlægning. Vores stemme er en repræsentant for de unge på Bornholm, og enhver ændring i skolestrukturen bør derfor nøje overvejes for at sikre, at den bedst muligt tjener børn- og unges behov og trivsel. Med denne grundlæggende bekymring for øje ønsker vi nu at forholde os til de to foreslåede scenarier for skolesammenlægning:

Scenarie A har den fordel, at en klasseoptimering ikke betyder et matrikelskift. Et matrikelskift er nemlig ikke blot en klasseoptimering for det enkelte barn eller den enkelte unge, det kan have stor social og faglig betydning. Derfor er det også vigtigt at have for øje, at halvdelen af eleverne står til et matrikelskift 2025, hvilket er en stor omvæltning for mange af eleverne.

Hvis scenarie A bliver til en realitet, er det vigtigt for Bornholms Ungeråd, at prioriteringen af et sikkert og godt ungemiljø bliver prioriteret både blandt ledelse og skole, men også hos lokalpolitikkerne.

Scenarie B bevarer kontinuiteten i de eksisterende skolemiljøer, hvilket vi ser som en fordel for både elever, forældre og lærere. Derudover sikre det, at der ikke kommer et matrikelskift for det fleste. Dog er det ikke hensigtsmæssigt, at enkelte elever vil kunne opleve matrikelskift uden det er planlagt eller naturligt, af de samme grunde, der er nævnt ovenstående.

Til sidst er det vigtigt for Bornholms Ungeråd at pointere, at en skolesammenlægning og skoleskift for børn ikke blot er en besparelse og klasseoptimering. Mange af de ældste elever har allerede været udsat for tidligere skolesammenlægninger, og man må blot erkende, at det har stor betydning for læringen, det sociale og den tryghed og sikkerhed, vi i Ungerådet mener, at der skal være i en folkeskole, da det er udgangspunktet for gode relationer og god læring.

Bornholms Ungeråd

26 APR. 2024

24 april 2023

Høringssvar ang. Sammenlægning af Rønnes to folkeskoler.

Modtaget

Jeg stiller mig undrende overfor, at man vælger at fyre mellem 8 og 12 lærere og nedlægge x antal klasser, at man ikke engang kigger på ledelsesniveau om man kan lave en omrokering så man evt. kan spare 2 ledere eller flere stiller jeg stort spørgsmålstegn ved, da det ikke er dem der underviser vores børn.

Måske det var en mulighed at kigge på ledelsesstrukturen på alle de bornholmske skoler og skolefritidsordninger, for at se om der ikke kunne være penge at spare der. At i vælger at spare varme hænder kan jeg desværre kun se forringer vores børns muligheder for indlæring og kvalificeret undervisning med fare for flere udbrændte lærere som vil ligge syge af stress og derfor vil vi få inkompetente vikarer uden uddannelse, som bliver en ekstra udgift hvor ved jeg ikke tror at denne spare øvelse spare særlig mange penge i sidste ende.

Når jeg kigger på de udfordringer der er på begge Rønne skoler kan jeg som mor godt blive meget bekymret, da der i forvejen ikke er den faglighed omkring børnene som der burde være da der i virkeligheden mangler lærere, så når i vil skære ned på lærere hvem skal så gribe børnene??? Det bliver godt nok ikke lederne og den inklusion gør det ikke nemmere ude i klasseværelserne.

Jeg kan derfor kun melde mig som tilhænger af scenarie B, men ville ønske i ville kigge breder.

Med venlig hilsen

F. Kofoed

Center for børn og skole

skole@brk.dk

Høringssvar vedrørende sammenlægningen af skolerne i Rønne

Personalegrupperne på Åvangsskolen fremkommer hermed med sit høringssvar i forbindelse med sammenlægningen af skolerne i Rønne.

Overordnet spørger vi os selv om det giver mening, da svaret fra politisk side de seneste 6 måneder har været, at ”vi skal jo spare!” Og det er da svært ikke at erkende dette, i betragtning af de tal der kommer frem. Når det er sagt, må vi undre os når skolerne i forvejen har og skal spare jf. tildelingsmodellen hvert år.

Der tales ofte om at udgifter til specialtilbud, anbringelser og andre omkostninger på børneområdet er stigende, og er en af de medvirkende årsager til kommunens skrantende økonomi. Det giver anledning til endnu mere undren, da hvis man mener, at man med et ringere skoletilbud i Rønne vil rette op denne. Vi mener derimod at effekten bliver det stik modsatte, og besparelsesspiralen bare forværres uden at økonomien sendes i rette retning,

Der er mange emner som vil blive påvirket af en sammenlægning, men vi har valgt nedenstående punkter, som vi mere der kræver en særlig opmærksom i den sidste del af beslutningsprocessen.

Tildelingsmodel

Den senest vedtagne tildelingsmodel er ikke en del af sammenlægningen, men har og får vidtgående konsekvenser for elevernes trivsel og faglige indhold, samt personalets arbejdsmiljø.

Det politiske valg af en model der regulerer skolens økonomi ud fra antallet elever divideret med 26/28 elever, og ikke takst pr. elev, vil medføre at der hvert år skal ses på om der er årgange hvor klasserne kan reguleres enten op eller ned. Skoler med flere spor vil være mere udsat for årlige klassejusteringer end skole med en eller to spor.

Vi er især bekymret for overgangen fra 2. til 3. klasse, da der et max. normeringskift fra 26 til 28 elever pr. klasse. Vi ser også elevafgang fra 5. til 6. klasse, da børn flyttes til privatskoler. Desuden gøres der brug tilbuddene om E8/E9 og andre skoletilbud som ”ung på vej”.

Efter 8 klasse er der et antal børn som forlader folkeskolen for at tilbringe et år eller to på en efterskole. Det er derfor ikke urealistisk, at et barn kan risikere 1-3 nye klasseskift i løbet af deres skolegang fra 0.-9. Kl.

Når der skal dannes nye klasser, skabes der uro og mistro blandt eleverne. Det uagtet om det bliver scenarie A eller B. Åvangsskolen havde disse udfordringer, da vi i en periode modtog elever fra Svartingedal Skole, og der skulle etableres nye klasser.

En klasse bør og skal være barnets base hvor der skabes tryghed, trivsel og relationer til hinanden, og de voksne omkring dem. Det bør der værnes om i videst mulige omfang.

Økonomi

Tilskuddet pr. elev over 22 blev halveret i den nye tildeling. Grundtilskuddet bliver reduceret med kr. 500.000 august 25. Det til trods for elevantallet er det samme og ledelsen i den nye organisationsplan er på samme normering som nu. Det er også angivet i sagsfremstillingen, at der bør være ekstra ledelsesmæssigt fokus i den kommende proces på basis af den erfaring man drog tilbage fra Rønneskolen. Det kan vi som personale godt se gode argumenter for.

Bekymringen for personalet, er at der så bliver yderligere færre ressourcer til den pædagogiske indsats, i en proces der netop kræver flere pædagogiske ressourcer, for at mindske følgerne af en forandring.

Scenarier

A: Todelt skole

I sagsfremstillingen angives det, at en sammenlægning vil påvirke 50% af eleverne. Det vil vi gerne anfægte, da alle skolens parter påvirkes Børn, forældre og personale på begge skoler. Det bliver en anden skole for alle med nye klasse og/eller årgangskammerater, nye voksne for alle elever og endelig vil de angivne 50% skulle flytte matrikel.

For personalet vil der ske en større rocade, som vil påvirke arbejdsmiljøet i et betydeligt omfang, da der uundgåeligt vil være kollegaer som må flytte matrikel mod deres ønske.

Sagsfremstillingen gør opmærksom på der kan skabes et godt skolemiljø. Det er muligt, men det kommer ikke uden en indsats. En indsats der kan blive særdeles vanskelig set ud fra den økonomiske tildeling, de strukturelle ændringer og færre kollegaer til løfte opgaven.

Vi gør opmærksom på at man andre steder i landet med denne form for opdeling, oplever at den enkelte matrikel skaber sin egen kultur, og dermed ikke udvikler sig som en fælles skole. Det kræver en særlig opmærksom for at bevarer den røde tråd fra 0-9- klasse. Det kræver tid og møder på tværs af matriklerne.

B: To hele skoler

Forandringsprocessen er mindre end scenarie A. Til gengæld er der elever der skal flytte matrikel til helt nye omgivelser, nye klassekammerater og voksne.

Processen i fordeling af personalet på de to matrikler er lidt vanskeligere at forudse, da det i højere grad afhænger af den nye skolebestyrelse vedtagne principper for inddeling.

Forandringsprocesser påvirker arbejdsmiljøet i høj grad. Jo større en forandring er, des større risiko er der også for det går galt. Der er i denne proces ikke indlagt ressourcer eller overgangsfaser til implementering.

Også ved denne model ses det at der skabes egen kultur på matriklen. Det kræver samme opmærksomhed som nævnt under scenarie A.

Tid og opgaver

Den samlede skole vil således i august 2025 bestå af det samme antal elever fordelt på færre klasser og to matrikler. Det betyder der i august 25 er de samme opgaver som nu.

Uanset hvilken model der vedtages, vil det kræve at der afsættes tid til koordinering af både pædagogiske, didaktiske og administrative processer og tiltag på tværs af matriklerne. Det er tidskrævende, og tid der skal tages fra noget andet.

Samlet set...

Er det med stor bekymring vi ser på den kommende sammenlægning. Den besparelse der gennemføres vil få konsekvenser for alle børn og voksne der benytter folkeskolen i Rønne.

De nævnte punkter vil påvirke børnene trivsel, og med dette vil der komme et stigende antal elever med højere fravær eller decideret skolevægring. Elever der i forvejen er udsatte, bliver endnu mere udsat i deres skoledag, Nogle skal starte forfra i en ny kontekst.

Som personale er vi der for eleverne, og vores ønske er naturligvis at give børnene den bedste skole. Vores hverdag er præget af mange forskellige opgaver udover selve undervisningen, såsom skole-hjem-samarbejde og trivsel. Det vil blive en udfordring med de beskrevne scenarier og økonomi.

Vores arbejdsmiljø vil påvirkes i en længere periode- Erfaringsmæssigt tager en forandringsproces i denne skala 3-4 år. Vi kun ser forringelse og øget arbejdspress, og ingen udsigt til indkøringsperiode, eller andre former for bistand. Det kan medføre flere sygedage, evt. Langtidssyge og kollegaer der vælger skolen fra. Kollegaer der kan blive vanskelig at rekruttere på ny.

Øgede vikarudgifter, hvilket så igen påvirker skolens økonomi, som dermed fra den pædagogiske indsats. Flere vikarer betyder også utryghed for eleverne, og dermed øget mistrivsel samt dalende faglighed. Det er den spiral vi gerne vil undgå, men det kræver et andet scenarie end det der fremlagt for nuværende.

p.v.a.

Åvangskolens personale

Morten Rasmussen (AMR), Martin Klausen (AMR), Pernille Odborg (TR) og Poul Erik Killendahl (TR)

Rønne, 25. april 2024

Med baggrund i høring vedr. to scenarier for sammenlægning af de to nuværende skoledistrikter i Rønne, august 2025, sender jeg hermed dette høringssvar.

Rønneskolerne har været igennem mange forandringer og derfor opleves det ikke rimeligt at Rønneskolerne igen skal gennemgå store forandringer. De nuværende 2 selvstændige skoler er efterhånden blevet velfungerende og det er tragisk, at denne gode udvikling skal sættes over styr.

Som forælder til et barn på 2. årgang på Søndermarksskolen, ønsker jeg for alt i verden at sikre en tryk og forudsigelig skolegang for mit barn. Det betyder så få forandringer i classesammensætningen som muligt og tryk i hvilke kammerater og voksne som er omkring barnet.

Indledningsvis må jeg konstatere, at det efter hånden er velunderbygget, at sammenlægningen af skoledistrikterne risikerer ikke at blive en besparelse men en udgift. De afledte konsekvenser af ændringen til ét skoledistrikt, er efter min opfattelse ikke taget højde for i vurderingen af sparepotentialet. Administrationen bør som minimum gøre alt hvad de kan for at beregne de afledte konsekvenser. Fx burde det være muligt at undersøge hvordan elevernes trivsel og medarbejdernes sygemeldinger blev påvirkede ved sidste skoleændring i Rønne.

Herudover bør man som minimum tage højde for følgende, specielt hvad angår scenarie A:

- SFO ikke forsvarlig at samle på Søndermarksskolen: udendørsarealer ikke på højde med hvad der vil kræves at have så mange børn i aldersgruppen samlet på samme matrikel.
- Ikke tilstrækkelige faglokale på Åvangskolen. Hvor skal pengene til dette komme fra? Fugle på taget og mangel på realisme, at "håbe på at det kommer puljemidler til dette".
- Hvad koster det at ændre trafikafvikling til Søndermarksskolen, hvis mange flere indskolings- og mellemtrinbørn skal gå på den skole? I forvejen er Smedegårdsvej usikker og stærkt trafikeret morgen og eftermiddag.

Jeg mener at rettesnoeren for en evt. ændring skoledistrikterne i Rønne bør være følgende:

- Lad færrest mulige børn skifte klasse og skole
- Lade så meget være som det er – det er tale om en spareøvelse og ikke et udviklingsprojekt. Fasthold så meget normalitet som muligt.
- Ikke nedlægge flere klasser end højst nødvendigt. Kun opfylde det sparekrav som politikerne har bedt om. Uanstændigt at foreslå at "tjene penge" på at slå flere klasser sammen end absolut nødvendigt.

Jeg bakker op om det, som er blevet kendt som Scenarie C. Jeg forstår det som et modificeret Scenarie B. Bibehold 2 hele skoler. Ophæv det frie skolevalg ved indskrivning i 0. klasse. Hvis nødvendigt kun 1 "klasseoptimering" på tværs af matrikler, fx i 6. klasse, hvor der i forvejen sker ændringer af mange klasser grundet tilgang til Rønne Privatskole.

Med venlig hilsen

Patrik Nilsson

Fra: indgaaende@ngdp.seposervices.dk <indgaaende@ngdp.seposervices.dk>

Sendt: 22. april 2024 13:31

Til: Sikkerpost, Skole <sp06@brk.dk>

Emne: Et skoledistrikt, hørings svar. | Skole

Senarie A ønskes

-ungdoms kultur

- lærer der alle har erfaring og interesse for undervisning af de ældre elever.

- logistisk placering ifht Campus, nemmere samarbejde.

En bekymring er; de børn med udfordringer, håber at der stadig vil følge resurser med til dem.

en anden bekymring er, at med ungdomskulturen kommer der måske også en nemmere tilgængelighed af rusmidler, og her håber jeg at man på skolen/ i skoleregi er ekstra opmærksom denne bagside.

Hørings svar til skolesammenlægning

Jeg er mor til to børn, der går i skole i Rønne. Jeg er bekymret for, hvad den planlagte skolesammenlægning i Rønne kan få af negative konsekvenser for dem.

Jeg skriver på vegne af vores egen familie og flere andre familier og børn i mit ene barns klasse. Det er mit håb, at vores historie kan være med til at belyse den mistrivsel, der desværre allerede på nuværende tidspunkt er hverdag for en del skolebørn i skolesystemet, som det fungerer nu. Nogen er nødt til at fortælle disse børns historie.

Men jeg vil starte med at sige, at vores anden søns klasse fungerer utrolig godt. Mobning er ikke et problem, børnene er generelt rigtig søde ved hinanden, og konflikter løses på fredelig vis. Børnene har omsorg for hinanden og er meget inkluderende. Der holdes mange fødselsdage, hvor de fleste deltager og leger sammen på kryds og tværs. Der er stor deltagelse ved sociale arrangementer.

For os som forældre ser det ud til, at kvaliteten af vores børns skolegang afhænger alt for meget af, hvilke klassekammerater de får, og hvordan disse andre børn fungerer. Skolesystemet burde jo kunne sørge for, at klasserne fungerer og tage hånd om de børn, der har de største udfordringer. Deriblandt dem, der har en adfærd, der går hen og bliver forstyrrende for de andre børns skolegang.

Vores ene barns klasse er et eksempel på, at det nuværende skolesystem ikke formår netop dette til fulde. Vi er desværre en del forældre, hvis børn mistrives i den klasse, og jeg har talt med flere af dem. Jeg kender til i hvert fald ti børn i den klasse, der mistrives på forskellig vis.

Denne klasse har været udfordret i flere år. Det skyldes i høj grad, at der i klassen går en håndfuld elever, som dels behandler deres klassekammerater groft og uden respekt, både verbalt og fysisk, dels laver meget uro og larm i timerne, og heller ikke behandler lærerne med nok respekt. Det sociale miljø i klassen bliver på den måde meget hårdt, med en grov tone og et grimt sprog, og undervisningsmiljøet bliver rigtig dårligt. Det bliver meget svært for vores børn at få det nødvendige ud af undervisningen. Der bliver ikke holdt fødselsdage for klassen, og opbakningen omkring/deltagelsen i sociale arrangementer er ofte meget ringe.

Socialt

Vores børn oplever mobning/grove drillerier/grænseoverskridende adfærd, verbalt og fysisk, og alle børnene nævner de samme navne hjemme, som værende uromagerne/mobberne. Det er normalt, at de i hverdagen i klassen oplever at blive udsat for slag, lussinger, spark, bliver spyttet på, udsættes for grimme personlige bemærkninger om deres udseende, racistiske bemærkninger, skub. Nogle gange foregår den grænseoverskridende fysiske adfærd, selvom der er en lærer til stede i lokalet. Nogle af vores børn er bange for specifikke klassekammerater pga. deres adfærd.

Fagligt

Der er stadig meget uro og larm i timerne ifølge vores børn, selvom det er blevet bedre efter en ihærdig indsats fra de nuværende læreres side. Vores børn får derfor slet ikke det udbytte af undervisningen, som de burde have. De dygtige elever får ikke udfordring og modspil nok pga. et generelt lavt fagligt niveau i klassen. Vi forældre har indtryk af, at lærerne ikke har tid nok til at tage sig ordentligt af den enkelte elevs behov, og de dygtigste elever er i flere tilfælde blevet brugt som hjælpelærere for de fagligt udfordrede elever på bekostning af deres egen læreproces.

Det kan også nævnes, at lærergruppen omkring klassen har været noget ustabil i flere omgange. Lærere har sagt op, og der er kommet nye til. Der har været langtidssygemeldinger, og det er der også nu. Og så kan man jo overveje, i hvilken grad dette hænger sammen med lærernes arbejdsmiljø. Så klassen har ofte vikarer, og det går ikke stille for sig ifølge vores børn. Når klassen har vikarer, er der rigtig meget uro og larm, de kan slet ikke styre klassen.

Mistrivsel

Vores børn er ofte udmattede, når de kommer hjem fra skole pga. af den uro og larm, der er en del af hverdagen i klassen, eller pga. andre ubehagelige hændelser. De har hovedpine og/eller er ekstra irritable. Nogle af børnene græder efter skole, og har udviklet en eller anden grad af skolevægning. Dette kan føre til flere konflikter i hjemmet, fordi de unge mennesker ikke har det godt. Skoleskift er overvejet i flere familier.

Skolesammenlægningen kan forværre mistrivsel

Alle vi forældre hører de samme navne fra vores børn, når det handler om, hvem af klassekammeraterne, der laver uro og larm, og starter balladen.

Det er vores oplevelse, at disse elever er den primære årsag til uroen, larmen, det dårlige undervisningsmiljø, og det hårde sociale miljø i klassen. Og lærerne kan jo ikke længere pille dem ud af klassen og sætte dem i specialklasser, eftersom sådanne for længst er blevet sparet væk og erstattet af inklusionstanken. Der skal være plads til alle, også dem, der laver balladen. Desværre bliver det på bekostning af de fleste andre børn i klassen, hvis skoledage bliver meget stressende.

Ovenstående beskrivelse er af børn, der har haft en stressende skoledag i lang tid. Det er børn, der ofte 'overlever' de vilkår, deres skoledag byder dem.

Der er tale om en gruppe af unge mennesker, der har hårdt brug for stabilitet, og at det går bedre og bedre fremadrettet. De kan ikke holde til mere mistrivsel.

Vi er bekymrede for, at den forestående skolesammenlægning, kan resultere i netop dette, hvis følgende scenarier udspiller sig:

- Mere uro og larm som følge af flere elever i klassen
- Mere uro og larm som følge af færre voksne i klassen
- Mere uro og larm som følge af flere vikarer på klassen
- 2-voksen-ordning spares væk
- Mere sygdom i lærergruppen, fordi deres arbejdsmiljø i klassen er for svært/hårdt
- Lærerne siger op, eller bliver fyret, og der bliver stor udskiftning i lærergruppen
- Lærerne har endnu mindre tid til at tage sig af den enkelte elevs særlige behov pga. flere elever i klassen
- Lærerne har endnu mindre tid til at tage sig af den enkelte elevs særlige behov pga. færre voksne i klassen
- Elever der mistrives fordi de pålægges at flytte klasse/skole

Hvad skal I være opmærksomme på?

Vi beder jer om at sørge for, at disse scenarier ikke kommer til at udspille sig. I så fald vil der være endnu flere børn, der bliver tabt på gulvet. Fagligt og socialt. Og der vil være flere, der får behov for hjælp og må trække på systemets ressourcer, og evt. andre ydelser – og hvor er jeres besparelse så henne??

I denne klasse føler mange af os forældre, at vores børn allerede er delvist tabt på gulvet i systemet. Graden af mistrivsel er for høj, og de lærer ikke nok. Lærergruppen er for ustabil, og lærerne er for stressede.

Rent fagligt får de dygtigste elever ikke udfordringer og modspil nok, og de mest udfordrede elever har slet ikke ro og stabilitet nok til at koncentrere sig om at lære noget, som i forvejen er svært for dem.

Og hvad angår de børn, der laver larmen og uroen, så er de måske også tabt, eller ved at blive tabt på gulvet, eftersom systemet endnu ikke har formået at give dem den støtte, der har kunnet rette tilstrækkeligt op på deres adfærd.

SLUT